

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף ר"ג ר"ט
הלכות נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

**ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-6171116**

**לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org**

לקוטי הלכות ח"א דף ר"ג-ר"ט הלכות נפילת אפיים ד' אות י' - כ"ה

בהמשך ההלכה מאריך לבאר מעלת האתערותא דלתתא, שהוא עבודת האדם להתאמץ מאד לשמוח מתוך מה שיכול לעשות, ואע"פ שקשה לו להגיע וכו' הרי הוא מתאמץ בשמחת המצות בתמימות, כי בזה עיקר האתערותא דלתתא כמ"ש בזה על פי ענין פסח ומצה וכו'.

פסח וימי הספירה וקבלת התורה לאור דברי האר"י

(י) וזהו החלוק שבין פסח לשבועות ובשביל זה בפסח אסור החמץ בכל יראה ובל ימצא באסור חמור מאד באסור כרת. ובשבועות צריכין להביא שתי הלחם מחמץ דיקא, כי איתא בפרי עץ חיים בכונות של פסח, שבפסח יורדת הארה גדולה מן השמים, הארת מחזין גדולים מאד שיוורדים בליל פסח בפעם אחת שלא בהדרגה ושלא בסדר, כי יורדין כל המחזין בפעם אחת וכו' מה שאין נמצא בן בכל השנה ואפלו בשבת ושבועות, כי תמיד צריכין לקבל הארת המחזין וכסדר מדרגא לדרגא בהמשך הזמן אבל בליל פסח יורדין כל המחזין ברגע אחת ועל-ידי זה היה תקף הנס והגאולה הנפלאה של יציאת מצרים, אבל אף-על-פי-כן בבחינה האחרת ההארה של שבועות גדולה יותר מפסח כי בשבועות מקבלין גם אור הפתח באור הבקר על-ידי עסק התורה בלילה שבעורין כל הלילה שעל-ידי זה מקבלין המחזין בסדר בהדרגה עד שזוכין באור הבקר לבחינת כתר שהוא בחינת ההארה של שבת בעצמו, אבל בליל פסח אף-על-פי שמקבלין כל המחזין בבת אחת שזאת הבחינה אין נמצא אפלו בשבת ושבועות, אבל אף-על-פי-כן אין זוכין לבחינת כתר כל זה מבאר בכונות של פסח.

הינו כי בפסח הוא בחינת אתערותא דלעלא קדם אתערותא דלתתא, כי אז הוא עדין קדם קבלת התורה ועל-כן באמת עדין לא היו ישראל ראויין להגאל אלא שהקדוש ברוך הוא דלג על הקץ כמובא שבשביל זה נקרא פסח לשון דלוג וקפיצה שפסח ודלג על הקץ, כי עדין לא זכו למעשים טובים שיהיו ראויים לגאולה, כי עדין לא קבלו את התורה וכמו שכתוב בזהר, ובגלותא קדמאה הנפקו בלא אוריתא בעבדא דברח מרבונה וכו' ועל-כן מחמת שהגאולה היתה בלי מעשה התחתונים רק על-ידי אתערותא דלעלא אף-על-פי שהאיר השם יתברך עליהם הארה גדולה מאד מאד בחסדיו הגדולים שעל-ידי זה היתה הגאולה כמבאר בכונות, אבל אף-על-פי-כן אי אפשר לתקן את בחינת הכתר שהוא המסדר והמישב את המחזין שהוא בחינת המעשב את המחזין מרדיפתם וכו' שזה אי אפשר לתקן כי אם על-ידי מעשה התחתונים דיקא על-ידי עשיית המצות בשמחה כנ"ל ועל-כן אסור החמץ אז באסור חמור מאד.

מסביר יסודות בנין הדעת ע"י קדושת האכילה, ועיקר תיקון האכילה הוא ע"י כח המסדר המחזין וייקא, ורק בפסח צריכים דרך של התחלה ע"י מצה.

כי חמץ הוא על-ידי אחר הזמן כנראה בחוש שעקר החמוץ העסה על-ידי שהיה שכשמשוין את העסה איזה זמן היא באה לידי חמוץ. ושורש החמץ הוא מבחינת חמוץ המוח, כי הלחם של חמשת מינים שהוא עקר אכילת האדם ומזונו הוא בחינת דעת, כי על-ידי האכילה נמשכין

המזחין כידוע וכמו שפיתוב (שיר השירים ה), אכלו רעים, שהם תרין רעין דלא מתפרשין שהם חכמה ובינה שהם המזחין שנמשכין כפי האכילה שהוא חיות האדם, כי עקר החיות הוא הדעת והמזחין, כמו שפיתוב (קהלת ז), החכמה תחיה וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שהמח והדעת כפי האכילה ועקר האכילה הוא הלחם שהוא סוער לבב אנוש שזה חמשת מיני דגן שמברכין עליהם המוציא וברכת המזון שהם עקר המזון וחיות האדם, דהינו בחינת מזחין ודעת שזהו עקר החיות כנ"ל ועל-כן הם חמשת מיני דגן בחינת ה' הדעת וכמבאר במקום אחר (סימן נג חלק א) ואלו הם מיני דגן שהם בחינת דעת הם באים לידי חמוץ על-ידי שהיה והמתנה ואז עקר תקון אכילתם כנראה בחוש.

ושרש החמץ בקדשה עליונה הוא משתלשל מבחינת הכח המסדר והמישב את המזחין שהוא בחינת פתר שהוא בחינת המתנה, בחינת פתר לי זעיר וכו' (איוב לו) כי כשאחד שואל את חברו איזה דבר הוא אומר לו המתן עד שאתישב שזהו בחינת פתר שהוא לשון המתנה כנ"ל כמבאר כל זה בהתורה הנ"ל ועקר תקון הדעת והמזחין היא על-ידי בחינה זאת שהוא הכח המסדר והמישב בחינת פתר כנ"ל ומשם שרש החמץ בקדשה שהוא על-ידי המתנה ושהיה שזהו בחינת הכח המסדר הנ"ל שהוא בחינת המתנה, בחינת פתר, דהינו בחינת המתן עד שאתישב וכנ"ל וכשזוכין לתקן את המסדר והמישב בקדשה פראוי על-ידי שמקבלין הארת הפתר אזי עקר תקון המזחין על-ידי זה עד שיכולין לזכות על-ידי זה לבחינת תשעה היכלין הנ"ל שהם בחינת אורות הצחצחות שעל ידם משיגין אותו יתברך, כי על-ידי זה משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל.

אבל זה הכתר אי אפשר לתקן כי אם על-ידי מעשה התחתונים דיקא וכנ"ל וכל זמן שאין האדם זוכה למעשים טובים בשמחה בתכלית השלמות פראוי, דהינו לשבר את היצר הרע ולבטל כל המניעות והעכובים מעבודת השם יתברך עד שיזכה לעבודה תמה פראוי כל זמן שאין זוכה לזה, עדין לא זכה לתקן את בחינת הפתר שהוא הכח המסדר והמישב הנ"ל וכל זמן שאינו מתקן את כח המסדר הזה, אינו רשאי לכנס לשום השגה ולא לשום חקירה בידעתו יתברך, כי עליו נאמר, וכל זר לא יאכל קדש רק צריך לסמוך על אמונה לבר לילך בעקבות הצדיקים האמתיים בעקבות אבותינו הקדושים הם זכו לזה על-ידי מעשים טובים ואנו מחיבים לילך בדרךיהם באמונה לבר בלי שום חקירה כלל.

ומי שמקדים חס ושלום חכמתו ליראת חטאו וחכמתו מרבה ממעשיו, מכל שכן וכל שכן כשאין לו מעשים טובים ויראת חטא כלל חס ושלום ורוצה להתחכם בחכמת ידיעת אלקותו יתברך ודרכי הנפלאים הוא מקלקל ופוגם הרבה, וראוי לו שלא בא לעולם, כי בודאי יפל באין סומך בכפירות ואפיקורסות גדול ועקר עצמו משני עולמות ועליו נאמר (ישעיה מז) חכמתך ודעתך היא שובבתך כי מאחר שלא זכה למעשים טובים ולא תקן עדין המסדר והמישב, על-כן אין לו שום כלי לקבל את הדעת וקדשה ובודאי יקלקל הרבה על-ידי דעתו וחכמתו, כי יכנס במפלא ממנו, כי הכל מפלא ורחוק ממנו וכל ההשגות הם כנגדו בחינת מה למעלה מה למטה וכו' מאחר שלא תקן עדין כלי המזחין, שעקר תקונם נמשך מבחינת הפתר שהוא בחינת הכח המסדר והמישב הנ"ל שמשם נמשך תקון כל המזחין.

כי דרך התורה שמביא את האדם להיות קרוב להשי"ת הוא קבלת עול תורה ומצוות והתמדתו בקיום המצוות בפשטות ובשמחת לב, שעיי"ז בונה שכל ישר בחי' כח מסדר המוח, שכל

שמביא אמונה ומכיר היראה הגדולה לפני השם, שכל שמביא למידות טובות ועבודת השם, באופן שיוכל להבין מתוך מה שלומד איך השי"ת נמצא ומשגיח וגדול ומהולל וכו'.

אבל דרך המחקרים שאינן מקבלים עול העבודה, ורוצים להבין חכמות אלקות מתוך סברות הפוכות, וממה שהם לוקחים קטעים מפוזרים ומפרשים אותם לפי דעתם המכולכל מאד. ואם האדם רוצה להתחיל לבא לאיזה קרבה לאמת, עי"ז הרי יהיה בו ההיפך, כי אין בו שום קרבה להשם, ושכלו אינו יכול לתפוס רכיבי הצדיקים ודבריהם הקדושים כראוי, מכ"ש בדברי הזהר וכו', כי רק אחרי שמתקרבים להצדיקים ורוצים בקיום התורה מבינים בדברי הצדיק ובאים ללב בווער בגדולת השם - כי ראשית הכל הוא לתקן כח המסדר ע"י מצות עם אמונה שמביא לשמחה.

סכנת ההשגה באתערותא דלעילא בלבד, ותיקונו ע"י שמחת המצוות

פי הכתור הוא שרש תקון כל המוחין וזה בחינת מה שאיתא בזהר הקדוש לענין תקון בחינת שבירת כלים ומיתת המלכים (אדרא רבא קלה), כל רישא דעמא דלא אתתקן בקדמיתא לית עמא מתתקנא וכו', עין שם שעקר התקון הוא על-ידי תקון הכתר שהוא בחינת עתיק שהוא ראש כל המוחין והמדות וכו'. וזה הכתר אין זוכין לתקן כי אם על-ידי מעשה התחוננים דיקא פנ"ל וזה בחינת חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שעל-ידי זה נגזר עליו מיתת לדורות ונמשך העצבות חס ושלום שהוא סטרא דמותא בחינת בעצבון תאכלנה, פי אדם הראשון היתה השגתו עצומה מאד מאד, כמובא בדברי רבתינו זכרונם לברכה עד שכל המלאכים היו מקנאין אותו וכו' כמובא, אבל כל השגתו היתה עדין בבחינת אתערותא דלעילא לבד בלי אתערותא דלתתא כלל, כי לא זכה להשגתו על-ידי תפלה ומעשים טובים שהקדים מקדם רק השם יתברך בראו בעצמו בהשגה עצומה הזאת וכל עקר בריאתו והשגתו הכל היה על-ידי אתערותא דלעילא לבד, כי בשעת בריאת העולם והאדם לא היה עדין מי שיעורר אתערותא דלתתא, כמובא בספרים ועל-כן מחמת שהשגת אדם הראשון היה בבחינת אתערותא דלעילא לבד בלי אתערותא דלתתא כלל, על-כן עדין היה צריך תקון האדם עם כל העולמות התלויים בו וכמובא בספרים שכל העולמות היו תלויים ועומדים אז עד שיתפלל תפלתו וימתין בזווגו עד שבת ולא יעבר על חטא עץ הדעת, שלא היה זוכה לתקן כל העולמות והיה הכל מתקן אז כמו שיהיה לעתיד:

הרי שמחמת שאהר"ר זכה להשגה גדולה ונראה בלי מעשיו עי"ז היה מקום לחטא עצה"ד טו"ר שהוא מציאות ירידת הבריאה - וכל מי שמקבל הארה מהצדיק בענין עתיק וכתר צריך להזהר להתחזק מתוך ידיעת עוצם רחמי השם ולקבל רוח של חיות, אבל יחד עם זאת לצמצם את זה לתוך קיום המצות בשמחה, לבא להתעורר להתקרב להשי"ת איך שיוכל ולא להשאר בזה, כי תיקון המוח שיוכלים לזכות ע"י הארת הדעת הגדול, הוא רק ע"י שמחת המצות בכל נקודה טובה.

ולכאורה הדבר תמוה איזה תקון היו צריכין העולמות מאחר שעדין לא היה שום חטא ופגם כלל וגם מה ענין עץ הדעת טוב ורע?! אך כל עקר התקון שהיו צריכין להאדם והעולמות אז, הכל היה בסוד שבירת כלים ומיתת המלכים כידוע בכתבי האריז"ל, וכל עקר התקון שהיו צריכין, הכל היה מחמת שכל העולמות נבראו בלי אתערותא דלתתא, ועל-ידי זה נגע איזה פגם רק

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

מן הדק בבחינת כתר ומשם נמשך ונשתלשל בחינת שבירת כלים וכו' כמובא בכתבים שהפּתּר אף-על-פי שלא היה בו שבירה נגע בו איזה בחינת פגם בחינת בטול ועקר הפגם היה מחמת שלא היה עדין אתערותא דלתתא, כי הפּתּר שהוא בחינת המסדר והמלישב וכו' אינו נתתקן בשלמות כי אם כשמשברין את היצר הרע והמניעות שאז מהפכין היצר הרע והמניעות לבחינת טוב נפלא, כי נעשין מהמניעות בחינת פח המסדר שהיא מעכב ומונע את המחזין מלצאת חוץ לגבול שהיו בחינת כתר שהוא עקר התקון כנ"ל ומחמת שאדם הראשון נברא בלי אתערותא דלתתא וכן היתה כל השגתו כנ"ל, על-כן עדין לא היה לו שלמות ועקר שלמותו היה נגמר אם היה עומד בנסיון של אכילת עץ הדעת טוב ורע ועקר אסור עץ הדעת טוב ורע הוא בחינה זאת שאסר עליו השם יתברך שלא יאכל אכילה כזאת שעל ידה יכנס מחוץ לדעת ולחקר בחינת טוב ורע, מהיכן נמשך הטוב והרע, הינו בחינת חקירות וידיעות בדרכי הנהגתו יתברך, שאסר עליו לכנס בזה מאחר שלא זכה עדין לתקן בחינת הפּתּר על-ידי מעשיו הטובים ואם היה זוכה לעמד בנסיון זה והיה מתפלל תפלתו היה זוכה על-ידי זה לתקן את בחינת הפּתּר והיה משיג בחינת התשעה היכלין הנ"ל בשלמות על-ידי אתערותא דלתתא. ואז היה מתבטל אחיזת עץ הדעת לגמרי, כי עקר אחיזתו אז לא היתה כי אם מבחינת השבירה שהיתה מחמת שנבראו העולמות בלי אתערותא דלתתא כנ"ל:

הרי שמחמת שבריאת העולם היה ע"י שבירת הכלים, ותיקונם ששורשו היה מחמת איזה מיעוט בהארט כח הרחמים מחמת הריחוק ומציאות השבירה שהיה, לזאת עיקר התיקון השלם היה ע"י שנצטוו שלא יחקור להבין כלל למה יש רע, רק יבין שזה מחמת השבירה, אבל באמת השם ממש נמצא ויש עבודה, והעיקר למעשה להכניע הרע בלי שום הבנה.

ומזבן שבכל זה מורה"נ רוצה לפתוח עינינו להבין למה עובר על האדם כל כך מה שעובר, וקשה לו להגיע לשמחת המצות, עד שחושב שאין זה עיקר, היינו שאינו מכיר גדולת רוצם הפלגת מעלת העבודה שנמצא בתוך סיבוב של יעלו שמים וירדו תהומות בתוך ירידות וטרודות וקטנות, ולזה נרמה שאין מה להיות שמח, הרי זה היה סיבת ירידת הבריאה ע"י עץ הדעת טוב ורע, כי לא היה יכול לזכור מציאות השמחה בעת שבא הנחש לבלבל אותו - הרי בזה מלמד לנו יסוד קיום האדם במצב של גשמיות וטרדות וכל מה שעובר - להבין גדולת שמחת המצות והתמימות.

ביון שיצאו ממצרים באתערותא דלעילא בלבד, לכן נאסר החמץ שהוא ענין שהיית המוח והמתנתו בבחי' כתר

(יא) וזהו בחינת אסור חמץ בפסח שהוא חמור מאד, שהוא בחינת חטא עץ הדעת, שהוא סטרא דמוזתא, כמובא מחמצת תמן חמץ תמן מת כי חמץ הוא בחינת חמוץ המוח כנ"ל שבא על-ידי המתנה ושהיה כנ"ל וכל זמן שאין זוכין לתקן המחזין על-ידי אתערותא דלתתא על-ידי תפלה ומצות ומעשים טובים אזי עדין אינו זוכה לבחינת הפּתּר כנ"ל ועל-כן אסור לו להחמיץ את מחוץ בשום ידיעה והשגה כנ"ל וישאל במצרים שהיו בגלות גדול מאד והיו משקעים במ"ט שערי טמאה שנפלו לשם על-ידי חטא אדם הראשון כמובא ולא היה אפשר לגאֹלם כי אם על-ידי שיאיר עליהם השם יתברך אור גדול מאד להשיג אלקותו יתברך בהארה גדולה מאד, כמובא בכפונות ועל-כן באמת חמל עליהם השם יתברך והאיר עליהם הארה נפלאה אז כנ"ל, אבל מחמת שכל הארתם היה עדין בלי אתערותא דלתתא, כי היה קדם קבלת התורה על-כן עדין לא זכו

לְבַחֲנֵית בְּתֵר כִּנּוּי, עַל-כֵּן אָסוּר אֶזְרֹךְ אֶת הַחֲמִיץ בְּאֶסְרוֹ חֲמוּר מְאֹד, כִּי הַשְּׂגָתָם וְהֶאֱרַתָּם אִזְ הֵיךְ רַק לְפִי שְׂעָה כְּמוֹבָא, בְּבַחֲנֵית חֲפִזוֹן, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב, כִּי בְּחִפְזוֹן יֵצֵאת וְכוּ' וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֲמִיץ כִּי אָסוּרִים לְהַחֲמִיץ מִחֵם וְדַעְתָּם כֻּלָּל בְּהַשְּׂגָתָם הַעֲצוּמָה מֵאַחַר שְׁעָרֵיךְ לֹא תִקְנֶה אֶת כַּח הַמְסוּדֵר וְהַמִּשְׁבָּב שֶׁהוּא בְּחֵינֵית בְּתֵר כִּנּוּי, עַל-כֵּן עָרִיךְ לֹא תִתְקַן הַחֲמִיץ בְּקִדְשָׁה וְעַל-כֵּן אִזְ בְּפִסַּח אִזְ הַחֲמִיץ הוּא סְטֵרָא דְמוֹתָא מְמוּשׁ, כִּי הוּא בְּחֵינֵית עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע מְמוּשׁ מֵאַחַר שְׁעָרֵיךְ לֹא תִקְנֶה אֶת הַכֶּתֶר, עַל-כֵּן אָסוּר עֲלֵיהֶם הַהֲמַתְנָה וְהַשְׁהִיָּה בְּדַעְתָּם, כִּי אֵינְךָ זוֹכֵיךְ עָרִיךְ לְבַחֲנֵית הַכֶּתֶר שֶׁהוּא בְּחֵינֵית הַמְתַּנָּה כִּנּוּי, עַל-כֵּן כָּל אֲכִילְתָּם צְרִיךְ לְהִיטֵי מִצְוָה לְבַד, כִּי כָּל הֶאֱרַתָּם וְהַשְּׂגָתָם אִזְ הוּא בְּחֵינֵית מוֹחִין גְּדוּלִים מְאֹד שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מִמְדַּרְגָּתָם שְׁבָאוּ רַק לְפִי שְׂעָה לְצַרְף הַגְּאֻלָּה כִּנּוּי שְׁכַל זֶה הוּא בְּחֵינֵית מִצְוָה שֶׁהוּא בְּחֵינֵית מוֹחִין גְּדוּלִים מְאֹד שְׁמַקְבְּלִין בְּחִפְזוֹן שְׁלֵא בְּהַדְרָגָה וְשְׁלֵא כְּפִסְדֵר מַחֲמַת שְׁעָרֵיךְ לֹא תִקְנֶה אֶת הַכַּח הַמְסוּדֵר וְהַמִּשְׁבָּב אֶת הַמּוֹחִין שְׁאִזְ יוֹרְדִין הַמּוֹחִין בְּהַדְרָגָה כְּפִסְדֵר וּמְחַמַּת זֶה אָסוּר הַחֲמִיץ עִתָּה בְּאֶסְרוֹ חֲמוּר מְאֹד, כִּי אִם יִרְצֶה לְהַמְתִּיךְ וְלְהַחֲמִיץ מוֹחוֹ בְּאוֹר הַהֲשָׂגָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת יְכוּל לְתַעוֹת מְאֹד, כִּי תִתְגַּבֵּר הַסְטֵרָא אַחֲרָא מְאֹד שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וּבִלְבֹב הַמּוֹחִין וְכָל זֶה מַחֲמַת שְׁעָרֵיךְ לֹא תִקְנֶה אֶת הַכַּח הַמְסוּדֵר הַנּוּי וְהַמּוֹחִין יוֹרְדִין בְּחִפְזוֹן שְׁלֵא כְּפִסְדֵר.

וְזֶה הוּא תִקְוָה הַנֶּסֶם שֶׁל הַגְּאֻלָּה שֶׁל פִּסַּח שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עָשָׂה עִמָּנוּ חֲסֵד נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד שְׁאֵנּוּ זוֹכֵיךְ לְהֶאֱרָה גְּדוּלָּה כְּזֹאת שְׁאֵינְךָ אֵנּוּ רְאוּיִים לְזֶה עַל-יְדֵי אַתְעָרוּתָא דְלַעֲלָא, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הֵיךְ אֲפִשֵׁר לְהַגְּאֵל בְּשׁוּם אֲפֵן כִּי אֵי אֲפִשֵׁר לְקַבֵּל אִזְ הַמּוֹחִין כְּפִסְדֵר עַל-יְדֵי כַּח הַמְסוּדֵר הַנּוּי מַחֲמַת שְׁבַמְצָרִים נֶאֱחָזוּ בְּהֶם הַקְּלָפוֹת מְאֹד. וְכִבְרַ מְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנּוּי שְׁאֵי אֲפִשֵׁר לְזַכּוֹת לְתַקַּן אֶת הַכַּח הַמְסוּדֵר הַנּוּי שְׁעַל יְדוֹ מְשִׁיגִין אֲמִצְעוּתָא דְעַלְמָא שֶׁהוּא אוֹר הַאֵינְךָ סוּף כִּי אִם כְּשִׁיּוֹרְדִין תַּחֲלָה לְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת לְהַעֲלוֹת נִיּוּצֵי הַשְּׂמִיחָה שֶׁהֵם נִיּוּצֵי הַקְּדוּשָׁה לְבָרְרָם מִשֵּׁם שְׁזָהוּ בְּחֵינֵית מִי יִימַר הַגְּאֻמֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנּוּי, עֵינְךָ שֶׁם הַיֵּטֵב, אֲבָל עֲכָשִׁיו בְּשַׁעַת גְּאֻלָּה הַרְאֵשׁוּנָה בְּשַׁעַת יֵצִיאַת מִצְרַיִם אִזְ אֵי אֲפִשֵׁר לְהַתְחִיל כְּפִסְדֵר לְבַרֵר תַּחֲלָה נִיּוּצֵי הַקְּדוּשָׁה מִעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת עַל-יְדֵי עֲשִׂית הַמְצוֹת בְּשְׂמִיחָה, וְלַעֲלוֹת אַחַר כֵּךְ בְּבַחֲנֵינֹת הַנְּאֻמִּים בְּהַתּוֹרָה הַנּוּי עַד שְׁיִזְכּוּ לְתַקַּן הַמְסוּדֵר וְהַמִּשְׁבָּב עַד שְׁיִזְכּוּ עַל-יְדֵי זֶה לְהַשִּׁיג אֲמוּתַת הַשְּׂגָתָא אֲלִיקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִזְ בְּמִצְרַיִם נֶאֱחָזוּ בְּהֶם הַקְּלָפוֹת מְאֹד וְלֹא הֵיךְ לְהֶם כַּח לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ בְּהַדְרָגָה כְּפִסְדֵר, עַל-כֵּן הַפְּלִיאָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֲסֵדוֹ עִמָּנוּ וְהַאִיר עֲלֵיהֶם הַתְּגַלּוּת אֲלִיקוּתוֹ בְּהֶאֱרָה נִפְלָאָה שְׁלֵא בְּהַדְרָגָה וְשְׁלֵא כְּפִסְדֵר וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלוּ הַקְּלָפוֹת וַיֵּצְאוּ הַשְּׂכִינָה וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִשֵּׁם וְהֶאֱרָה הַעֲלִיּוּנָה הַבְּאָה מִלְּמַעַלָּה בְּפִסַּח שְׁאִזְ עָרִיךְ אֵינְךָ זוֹכֵיךְ לְהַמְשִׁיד הַכַּח הַמְסוּדֵר וְהַמִּשְׁבָּב מִבְּחֵינֵית בְּתֵר כִּנּוּי זֹאת הֶאֱרָה הֵיךְ בְּחֵינֵית מִצְוָה שֶׁהוּא בְּחֵינֵית מוֹחִין גְּדוּלִים מְאֹד, כִּי בְּבַחֲנֵית חֲמִיץ, שֶׁהוּא בְּחֵינֵית חֲמוּץ הַמוֹחַ שֶׁם נֶאֱחָז אִזְ הַסְטֵרָא אַחֲרָא מְאֹד מַחֲמַת שְׁעָרֵיךְ לֹא זְכוּ לְהַמְשִׁיד בְּחֵינֵית כַּח הַמְסוּדֵר וְהַמִּשְׁבָּב אֶת הַמּוֹחִין מִבְּחֵינֵית בְּתֵר וּכְנּוּי:

כִּי יֵשׁ זְמַן שֶׁל הַאֲרָה גְּדוּלָּה מְאֹד, אוֹר שֶׁל זְרִיחָה, שֶׁהַשִּׁי"ת מְאִיר לְהַרִים הָאֲדָמָה אֶל הָאֲמֵת שְׁזֶה עֵינֵי יוֹם א' רַפְסָתָה, וְיֵשׁ לְהַבִּין שְׁאֵינְךָ זֶה כַּח שֶׁל כְּלִים וְשִׁכַל שִׁיכּוּל לְהַתְּבוּנָה אֵיךְ לְהַתְּחַזֵּק בְּזְמַן שֶׁל יְרִידָה, אֲלֵא הוּא עֲלֵיהֶם לְרֵאוּת גְּדוּלַת הַשֵּׁם וְעוֹצֵם נִפְלָאוֹתָיו, וְעִיקַר הַתְּגַלּוּת הָאֲמֵת בְּלִב מְאִיר רַק קַבְּאֵשׁ הָאֲדָמָה מִקְּבֵל זֹאת בְּצוּרָה זוֹ לְדַעַת מִהַשִּׁי"ת בְּאֲמֵת אֵיךְ הוּא עוֹשֶׂה נִיסִים וּנְפִלָאוֹת שְׁזֶה בְּחֵי מִצְוָה, הַכַּל פְּשׁוּט אֵיךְ שׁוּם שְׁאֵלָה, כִּי הָאֲמוּנָה מְאִירָה מְאֹד.

עִיקַר אַתְעָרוּתָא דְלִתָּהּ הוּא זְרִיקַת כָּל הַכֶּרֶח לְהַבִּין וְכָל עֵצֵב עַל חֲסָרוֹן הַשְּׂגָה

(יב) אֲבָל אַחַר כֵּךְ אַחַר יוֹם רֵאוּשׁוֹן שֶׁל פִּסַּח נִסְתַּלַּק הָאֲרָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת וְלֹא נִשְׁאָר רַק הַרְשִׁימוֹ וְאִזְ מִתְחִילִין לְקַבֵּל הַמּוֹחִין בְּהַדְרָגָה כְּפִסְדֵר עַל-יְדֵי סְפִירַת הָעֵמֶר כִּידוּעַ עַד שְׁזוֹכֵיךְ בְּשִׁבְעוֹת

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

על-ידי קבלת התורה לתקן גם המסדר והמישוב את המוחין, כי נמשך עליהם הארה מכתר עליון כנ"ל שאין זוכין לזה כי אם על-ידי מצות ומעשים טובים בשמחה שזהו בחינת קבלת התורה וכנ"ל ועל-כן אז צריכין להביא שתי הלחם מחמץ דיקא, כמו שפתיב (ויקרא כג), חמץ תאפינה, כי אז מעלין בחינת החמץ לשרשו העליון בקרשה העליונה שהוא בחינת כח המסדר, שהוא בחינת המתן, בחינת כתר, שזהו בחינת חמץ שנעשה על-ידי המתנה ושהיה וכו' כנ"ל:

ובכח הארה הגדולה הזאת יכולים להתחיל להיות אדם מיושב עם אמונה בכל מציאות החיים בעוה"ז, שזה הסיבה שלא ניתנה תורה רק אחרי ספירת מ"ט יום, כדי שנבנה כח המסדר המוחין בכל אתערותא דלתתא של רצון וקיום בפשטות מתוך ריחוק וזריקת כל הכרח להבין וכל עצב על חסרון השגה רק לקיים בשמחה ולהמשיך בזה השגה של מציאות השם בתוך המצוה ולזכור עי"ז אור א' רפסת, עד שימצא שהכל מיושב ומסודר, ואז מתוך מה שלומד יאיר לו בכל פעם בבחי' הספירה הגדלת השכל, ויבין ממילא מה שהשי"ת רוצה שיבין.

וג' וזהו החלוק שבין ישראל לעובדי פוכבים כי בישראל נאמר (דברים ז), כי אתם המעט מכל העמים, שאתם ממעטיין עצמכם כשאני משפיע לכם טובה (כמובא בפרוש רש"י) שפשהשם יתברך מאיר עליהם הארת התנוצצות אלקותו יתברך אינם רודפים לחקר אחר חקירות וידיעות וחכמות, רק הם מתחזקים באמונה ורודפים אחריו מיד בבחינת (שיר השירים א) משכני אחריך נרוצה, שתכף בששהשם יתברך מתחיל למשכם אליו, אזי תכף הם רצים אחריו וכמו שפרש רש"י שם אני שמעתי משלוחיך שאתה רוצה למשכני אליך ואני תכף רצתי אחריך וכו' ותכף בשישראל מתחילין לרדף אחריו יתברך אזי השם יתברך עושה עצמו כמו מי שבורח ומסתיר ומעלים עצמו בבחינת (שם ח) ברח דודי וכו' בבחינת (שם ה) פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וכו'.

ואחר כך צריכין להתחיל בהדרגה פסדר לרדף אחריו ולבקשו לעבדו בעבודות ובמעשים טובים בשמחה עד שנזכה למצאו בהתגלות נפלא יותר ויותר, שכל זה הוא בחינת פסח ושבועות כנ"ל, כי על-ידי מעשיהם הטובים בשמחה זוכין לתקן המסדר והמישוב, ואזי זוכין למה שזוכין, היינו בחינת השגת התשעה היכלין וכו' הנ"ל.

וזהו בחינת (שמות כד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע שהקדימו נעשה לנשמע ולכאורה אי אפשר להבין הדבר כלל איך אפשר לעשות קודם שישמעו האמת שהתורה שבחה אותם על זה שמגדל תשוקתם להשם יתברך הקדימו נעשה לנשמע כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שבת פ"ק ח) גדל שבח ישראל בזה אבל אף-על-פי-כן קשה הדבר מאד איך יציר ענין זה ואיך עולה על הדעת לעשות קודם שנשמע, אך באמת בהתורה גופה מבאר הענין היטב, כי מבאר בפסוק שתשובתם היתה כך, כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע נמצא שאמרו מה שידבר ה' יעשו וכו' נמצא שבאמת הם עושין אחר שישמעו דברי ה', כמבאר בפסוק כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע אך לפי זה קשה אם כן מה מעלתם שהקדימו נעשה לנשמע הלא כבר הקדימו לומר שיעשו מה שידבר ה' כנ"ל אך באמת הענין מבאר היטב על פי הנ"ל, דהינו שישראל אמרו שהם אינם רוצים לחקר שום חקירה בטעמי המצות וברכי השגתו והנהגותיו יתברך, רק כל אשר ידבר ה' נעשה מיד תכף בלי שום שאלה וחקירה כלל ואחר כך ונשמע, כי נשמע לשון הבנה בלב, כמבאר בפרוש רש"י ובדברי רבותינו זכרונם לברכה בכמה מקומות, הינו שישראל אמרו שכל אשר ידבר ה' יעשו מיד כפי אשר יצא מפי משה רבנו בלי שום

חקירה ושאלה אחר שום טעם כלל ואחר כך על-ידי זה ונשמע, כי על-ידי עשיית המצות באמת בתמימות בשמחה זוכין אחר כך להשיג מה שמשיגין על-ידי שזוכין לתקן בחינת הכח המסדר שהוא בחינת כתר וכו' כנ"ל ששם מקור השמחה בידוע וזה גדל מעלת ישראל ועל-כן באמת זכו על-ידי זה לשני כתרם שהם בחינת שמחה, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (שם) שבשעה שאמר ישראל נעשה ונשמע ירדו מלאכים ונתנו שני כתרם בראש כל אחד וכו', שנאמר, ושמחת עולם על ראשם כי אלו ההשגות והעדים שזכו על-ידי נעשה ונשמע הם בחינת כתרם בחינת שמחה בחינת ושמחת עולם על ראשם, כי זכו לבחינת כתר שהוא בחינת המסדר והמישב כנ"ל:

יסוד בנין הדעת וההשגה, לשמוע מהו רצון ה' ולקיים בשמחה, וימשיך בלימודו כדי לקיים, ואח"כ יבא להשגה

הרי שבזה מראה יסודות דרך בנין הדעת וכל השגה שהוא שמיעת האמת מהו רצון השם ולשמוע שזה ממש הרצון של השם שאני יעשה כך, עד שבא לשמחה גדולה מאד, וכמה ששומר בלב הרצון להרגיש חיות של הבנה בבחי' שמחה ולא השגה וחכמה, כך ענין החכמה יבא ממילא, כי אע"פ שרוצה ורוצה מאד ההשגה לשמוע, הוא מבין שזה יבא לא מתוך לימוד הידיעות רק שמכוחם יבא לידי מעשה ועי"ז יבא להתגלות הדעת, כי שמחת המצות מוציא מהקליפות שזה מה שצריכים, ומביא ברכה, היינו התחלת בנין הדעת ואמונה וכו' עד שיכול לראות בנפשו כח של מסדר ומיישב המוחין ואז יודע שיכול להבין - וזה שייך בכל אדם ובכל עת, כי ע"י שמחה ולימוד יבא לכח של ישוב הדעת נפלא.

יד) אַבְל הַעֹבְדֵי כֹכְבִים וְהַפִּיקֹרִים הֵם מִזְהֵמַת הַנְּחֹשׁ מִפְּגַם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׂאִינִם בְּנֵי אֲמוֹנָה, וְקָרָם שְׁעוֹשִׂים שׁוּם עֲבָרָא טוֹבָה וְהֵם מְשַׁקְעִים עַדִּין בְּתַאֲוֵיהֶן הַרְעוֹת הֵם רוֹצִים תְּכַף לְהַשִּׁיג בְּשׁוֹכְלֵם הַמְּגַשֵּׁם בְּתַאֲוֹת לְהַשִּׁיג חֲקִירוֹת בִּיְדֵיעַת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ וְהֵם רוֹצִים לְהַקְדִּים הַנְּשַׁמְעָה לְנַעֲשֶׂה שְׁבַתְחֻלָּה יִגְלֶה לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ כֵּל סוֹדוֹתָיו וְיִגְלֶה לָהֶם כֵּל דְּרָכֵי הַנְּהַגוֹתָיו וְטַעֲמֵי כָּל הַמִּצְוֹת וְאֵז אֶפְשֶׁר הָיוּ מִרְצִים לַעֲשׂוֹת אִיזָה מִצְוָה, כִּי בּוֹדֵאֵי אִם הָיוּ רוֹאִים אֹרֶךְ הַמִּצְוָה בְּשִׂרְשָׁהּ שֶׁהִיא מְאִירָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְהִיא תְּכַלִּית כָּל הַתַּעֲנוּגִים שְׁבַעוֹלָם וְלִמְעֻלָּה מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים לְמַעֲלָה מִכָּל הַטּוֹבוֹת וְהַצְּלָחוֹת וְכוּ' וְכוּ' בּוֹדֵאֵי מִי פְתִי יִסִּיר הַנֶּהָ שְׁלֵא יִרְצֶה לְקַבֵּל טוֹב נִפְלָא וְנִצְחֵי כְּזֶה, בְּפֶרֶט שִׁיכּוּלִין לְקַנּוֹתוֹ בְּדַמִּים קָלִים לְזִכּוֹת בְּעַד גְּדוֹל אַחַד לְקַנּוֹת צִיצִית לְטִלְתּוֹ אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֹרֶךְ הַצִּיצִית, כִּי שָׂכַר מִצְוָה בְּהֵאֵי עֲלֵמָא לִיבָא, כִּי אֹרֶךְ כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה נַעֲלָה וְנִשְׁגָב מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי הַזִּכָּה לַעֲשׂוֹתָם בְּשִׁמְחָה כְּפֶרֶט לָנוּ לְשִׁמּוֹחַ אֲשֶׁר זָכָה אוֹתָנוּ מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְהַצְּלָחָה אֲמֵתִית וְנִצְחִית כְּזֹאת וְרֵאוּי לָנוּ לִזְמַר אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֲלֻקְנוּ וְכוּ', אֲשֶׁרֵנוּ וְכוּ' בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּשִׁמְחָה רַבָּה נִפְלָאָה עַד אֵין קֶץ וְתְּכַלִּית, כִּי אֲנִי זֹכִין לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרַךְ וּבְמִשָּׁה עֲבָדוֹ וּבְתוֹרָתוֹ וּבְמִצְוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים וְלִשְׁמֹחַ בָּהֶם עַל-יְדֵי הָאֲמוֹנָה לְבַד וְעַל-יְדֵי זֶה נִזְכָּה אַחַר כֵּן לְמָה שְׁנִזְכָּה כָּל אַחַד לְפִי מִדְּרָגָתוֹ.

אַבְל הַעֹבְדֵי כֹכְבִים הַרְשָׁעִים הַחֹקְרִים הַהוֹלְכִים בְּדְרָכֵיהֶם אֵינִם רוֹצִים לְהֶאֱמִין בְּסוֹדוֹת בְּנֵי הַמִּצְוֹת וְאוֹמְרִים דְּבָרִים בְּדוּיִים עַל מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלֵינוּ הַשְּׁלוֹם וּמְפַרְשִׁים טַעֲמִים שֶׁל שְׁטוֹת וְהִבְלַע עַל מִצְוֹתָיו יִתְבַּרַךְ הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים, כִּי הֵם רוֹצִים לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין קֶדֶם הַמַּעֲשֶׂה שְׁזָהוּ עֶקֶר פְּגַם חִטָּא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהִסִּיתוֹ הַנְּחֹשׁ הַקְּדוּמוֹנִי וְאָמַר לוֹ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ מְטַעֵה אוֹתוֹ

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

חס ושלום כמו שכתוב (בראשית ג), כי ידע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם וכו', וזה עקר הנסיון של ישראל שזכו על ידי זה לקבלת התורה על-ידי שהקדימו עשייה לשמיעה, דהינו לעשות ככל אשר ידבר ה' בלי שום שאלה וחקירה כלל, ואחר כך יזכו להבין כפי מה שזכו על-ידי עבודתם כנ"ל ועל-כן על-ידי זה זכו לכותרים הנ"ל בחינת שמחת עולם, כי על-ידי זה זוכין לבחינת כתר שהוא מקור השמחה כנ"ל:

כמו שמראה פשוטות האושר המופלא בקיום כל מצוה, מבאר שזה מחמת שאנו מבינים שיש סודות ועולמות, ומי שירגיש זה הוא הזוכה והוא יוצא מכל נסיון - וגדר עכו"ם שאינם מקבלים שיש סודות - גדר ישראל שאינם שואלים מה הסוד רק מאמינים שיש ושומחים מאד, וכך באים לקבל החיות והרביקות בהש"ת לאור הפנימיות לפי מדרגתם כמבואר.

טו) הכלל, שעקר תקון כל העולמות הוא על-ידי שמקדימין עשייה לשמיעה, שזהו בחינת אמונה, דהינו שמקדימין לעשות כל המצוות בשמחה גדולה על-ידי האמונה לבר, אף על-פי שאין מבינים בהם שום טעם ואז על-ידי זה, על ידי עשיית המצוות בשמחה זוכה לעלות מעלה מעלה עד שזוכה להמשיך ברפת השכל ולתקן המסדר והמישב, שהוא בחינת כתר ואז זוכה על-ידי היריפה והמעבב להשיג השגת התשעה היכלין הנ"ל שעל-ידי זה משיגין אלקותו יתברך שהוא אור האין סוף כנ"ל.

כי אי אפשר להשיג שום השגה אמתית בהשגת אלקותו יתברך כי אם כשזוכה לקבל ולהמשיך כח המסדר והמישב שנמשך מבחינת כתר, שהוא בחינת המונע והמעבב את המחין, שעל-ידי זה עקר השגת אור האין סוף, בבחינת מטי ולא מטי, שעל-ידי זה נעשין התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל וזה הכח של המסדר והמישב אין זוכין כי אם על-ידי עשייה ועובדא דיקא, דהינו על-ידי עשיית המצוות בשמחה כנ"ל ואז דיקא זוכה להשיג אור האין סוף על-ידי היריפה והמעבב דיקא בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל, שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע וזה התכלית אין מי שזוכה כי אם הצדיקים הגדולים במעלה מאד, כי אף על-פי שהכל אומרים שתכלית הידיעה אשר לא נדע אבל אין מי שידע פרוש דבר זה בשלמות כי אם מי שאוחז בזה, דהינו שזוכה לזה על-ידי מעשיו הטובים כאשר הבנתי מפי רבנו זכרוננו לברכה, כמבאר בשיחותיו הקדושים ואז כשזוכה לזה אז הידיעה והעדר הידיעה הכל אחד כי על-ידי שניהם דיקא נגמר הידיעה וההשגה, כי שניהם אחד בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע, שהלא נדע בעצמו, שהוא העדר הידיעה, הוא בעצמו הידיעה. ובאמת אין מי שיבין ענין זה בשלמות כי אם הזוכין לזה, אשרי להם, כי הידיעה והעדר הידיעה הם בחינת היריפה והמעבב שבאמת שניהם אחד כי על-ידי שניהם דיקא נמשך ההשגה בבחינת מטי ולא מטי.

ועל-כן באמת ההשגה הזאת הוא בחינת השגת התשעה היכלין הנ"ל דלית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא ידיעו וכו', שזהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל ומי שזוכה להשגה זאת הוא מתקן חטא אדם הראשון ומבטל סטרא דמותא, שהוא הסטרא אחרא, שהוא בחינת הכפירות, שהם בקשו חשבנות רבים שנמשכין מפגם עץ הדעת שעקר הפגם היה בבחינת בקשו חשבנות רבים, כמו שפרש רש"י על פסוק (קהלת ז), עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבנות רבים, שזה נאמר על חטא אדם הראשון, עין שם כי עקר חטא אדם הראשון היה שהסתכל במה דלא הוה לה רשו, כמובא בזהר הקדוש, הינו כנ"ל, כי הוא לא זכה עדין לתקן הכח המסדר והמישב וכו' כנ"ל, על כן היה צריך לבלי להחמיץ מחו בהשגתו ולכלי

לרדף כלל להשיג ולחקר במה שאין לו רשות רק להאמין בהשם יתברך לקיים המצוה שמצוה עליו לבלי לאכל מעץ הדעת והוא עבר על זה והרהר אחר השם יתברך ואחר מצותיו ואכל מעץ הדעת והסתכל במה דלית לה רשו לאסתכלא ועל-ידי זה נגזר עליו מיתה לדורות, כי על-ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע ורצה לידע שרש הטוב והרע קדם שתקן את הכח המסודר וכו' על-ידי זה נפל לכפירות, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, כי היה בחינת נרנן מפריד אלוף שהפריד אלופו של עולם, שהוא בחינת כתר שנקרא פלא, בחינת אלף כידוע, דהינו שעשה פריד בין בחינת הדעת ובין בחינת הכתר שהפריד הרדיפה מהמעכב ועל-ידי זה נפל לגמרי ונשבר ונתבטל הדעת וההשגה לגמרי עד שאי אפשר להבין שום השגה שלמה בבחינת מטי ולא מטי הנ"ל כי אם ממעט דמעט הצדיקים הגדולים שזכו לזכר עצמן מזהמת הנחש לגמרי שהם מתקנין חטא אדם הראשון, כי זוכין לעשות מצות בשמחה באמונה לבר כנ"ל עד שזוכין על-ידי זה להשיג השגת הכתר לתקן בחינת המסדר והמישב הנ"ל, שעל-ידי זה נעשין התשעה היכלין הנ"ל, שעל-ידי זה משיגין אור האין סוף, בבחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל:

ענין זה עמוק וכמ"ש שאין מי שיוודע רק וכו' - אבל כלל הענין הוא שכדי להתקרב להש"ת צריכים אור של רחמים שהוא בחי' כתר, וממנו נמשך מציאות המעכב היינו הטרדות והתאוות המניעות וגשמי, וזאת כדי שיהיה כלי ולבוש שדרכו נוכל לקבל אור הגדול של מציאות השם, כי הדעת הוא אור גדול ומוכרח הכלים של היראות ואהבות הנפולות אשר אנו מתרחקים מהרע שלהם ע"י מצות התורה, הרי שמעכב הוא מקרב, וכאשר האדם דבוק בענין זה, ובאמת משבר המעכב וממאס בכל רע ותערובת טו"ר, הרי עי"ז מאיר לו אור מטי ולא מטי ע"י שמחת המצות.

טז) וזהו (שמות ל), כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם וכו', הינו כשתרצה למנות את ישראל ואז צריכין שמירה ותקון שלא ישלט סטרא דמותא חס ושלום, על-ידי המנין, כמו שכתוב (שם), ואל יהיה בהם נגף בפקד אתם כי המגפה בחינת מיתה שולטת חס ושלום, על-ידי המנין, כי עקר אחיזת הסטרא אחרא, שהוא סטרא דמותא, הוא מבחינת מנין, כי הסטרא אחרא הוא בחינת בקשו חשבנות רבים כנ"ל, כי זה ידוע שהשם יתברך הוא למעלה מהמנין והמספר בבחינת לפני אחד מה אתה סופר וכל עקר המנין והמספר שהוא בחינת רבוי מתחיל אחר הבריאה, כי אחר הבריאה יש כמה גונין ופרטים ושם שיך מנין שהוא רק במקום הרבוי.

הצדיקים משיגים כלליות המספר והריבוי באחדות הפשוט

וזה הדבר אי אפשר להשיג בשום דעת אנושי איך נמשך הרבוי, שהוא בחינת מנין ומספר ממקור האחדות, דהינו בחינת פעולות משתנות שנמשכין מאחד הפשוט יתברך, כי זה אי אפשר להשיג עכשיו בהדעת כי אם באמונה לבר שממשיכין לנו הצדיקים הגדולים הנ"ל, שזוכין להשגת התשעה היכלין הנ"ל, כי אלו הצדיקים הזוכין להשגה זאת, הם כוללין ומיוחדין כלליות הבריאה, שהוא בחינת מספר ומנין, שהוא בבחינת אחר הבריאה כנ"ל, הם כוללין הכל בקדם הבריאה בשרש האחדות, כי הם משיגין השגת אלקותו ואחדותו יתברך ויתעלה בבחינת מטי ולא מטי, בבחינת רדיפת ומעכב עד שנעשין אצלן תשעה היכלין הנ"ל ואלו התשעה היכלין בשרשם למעלה הם גבוהים ונעלמים מאד מאד בתכלית ההעלם, כי הם בחינת אורות הצחצחות שהם למעלה מהספירות, כי לית מאן דקיימא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן מחמת הרדיפה והמעכב הנ"ל, על-ידי זה מכה הרדיפה

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

בהמעבב עד שנעשין, כביכול, בחינת היכלות בהשגה בבחינת מספר ומנין, כי הם תשעה היכלין ואלו התשעה היכלין שרש כל הספירות הם שרש המספר והמנין.

כי אלו התשעה היכלין הם אורות הצחצחות, שהם שרש הספירות כידוע, שמשם נמשכין כל המספרים שבעולם, שהם בחינת כלליות הבריאה כנ"ל ועל-כן הם במספר תשעה היכלין, תשעה דיקא, כי מספר תשעה הוא שרש כל המספרים שבעולם כידוע בחוש שהמספר כלה אצל תשעה, כי אחר תשעה חוזר המספר למקור האחדות שהוא עשרה, שהוא בחינת אחד, כי עשרה הוא עשירית אחד וכן הולך המספר עד תשעה עשיריות ואחר כך חוזר ונכלל באחד שהוא מאה אחת וכן לעולם כידוע, נמצא שעקר שרש המספר הוא תשעה ואחר כך חוזר הכל ונכלל באחדות, כי כן הדבר באמת שהמספר והמנין חוזר ונכלל תמיד באחדותו יתברך, שזה עקר תקון כל העולמות, כי באמת שרש המספר נמשך מאחדותו יתברך על ידי בחינת תשעה היכלין הנ"ל שנעשין על ידי הרדיפה והמעבב הנ"ל, שהם בבחינת מטי ולא מטי, רצוא ושוב, רצוא ושוב, שהם שבים ורצים תמיד ונכללין באחדותו יתברך ואינם נפרדים לעולם ממקור האחדות יתברך ועל-כן הם רק תשעה היכלין כי אחר שמגיעין לבחינת תשעה היכלין הנ"ל, אזי אל מקום שהם הולכים שם הם שבים ללכת ברצוא ושוב, בבחינת מטי ולא מטי, וחוזרים ונכללים באחדותו יתברך נמצא, שאלו התשעה היכלין, שהם שרש כל המספרים שבעולם הם מקשרים ומיחדים באחדותו יתברך. ומי שזוכה להשגה זאת אזי נתבטלין כל הפירות ונתבטל סטרא דמותא, שהוא בחינת בקשו חשבנות רבים שהם החקירות והפירות הפמשכין מהרבו, כי זה הצדיק שזוכה להשגה זאת זוכה לכלל כל המספרים והמנין שהם באים אחר הבריאה, לכלל הכל במקור האחדות על-ידי השגת התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל:

כי בכח רבינו גם אנו צריכים לבא לאמונה שלימה באחדות הפשוט כמבואר ברבה"ק כ"פ, כי רק זאת כח האמונה שפועל אצלנו לשבר התאוות, כי ברור לו שהשי"ת נמצא באותו הדבר ומסתכל עליו ורוצה ממנו להשלים הניצוץ שיש בהדבר, והוא מאחד ממש, והוא חלק משפע אלקותו, וצריך תיקון ורואה זה יותר ממה שרואה הדבר הגשמי, מחמת האמונה שיש אחדות.

וכך בענין כלליות החיות ושמחה כי השם נמצא, וכך בענין העבודה והגיעה בתפילה ולימוד, הכל עומד על אמונה חזקה הזו, בדרגא וכח זה, ולזכות לאמונה אנו ממשיכים השגת הט' היכלין שהוא בהשגת שורשי מידות הרחמים של רבינו, וגם אנו מאמינים בבחי' מידות הרחמים ושורש השפע מא"ס שמחיה הכל, ושמחים עם מצות מתוך ישוב הדעת פשוט, ועי"ז יש גם בנו כח להאמין בהשי"ת כראוי גם בתוך כל הנ"ל וגם ממה שעובר מבעלי בחירה וכל צער ועגמת נפש, לשבר כל קנאה ושנאה ולזכות להתדבק בהשי"ת - ובזה מוסיף להזכיר ענין ידוע מה שראשית יציאת האורות נקראים ט' ולא ככל ענין של הספירות שהם י' כי השי"ת רצה שיהיה מציאות של ריבוי עצום בבריאה, כל מה שיש במלאכים וכוכבים וכל גרגיר חול, כוחות הפנימיות של כל דבר, כי גדול השם מאד וכל זה מתחדש בכל יום מחדש ממש, וכל חיינו להתדבק באמונה והתחדשות הדעת שמביא יראה ושמחה.

והנה כל היכולת של האדם להיות בשמחה כל היום גם כאשר עובר צער ויסורים גם כאשר רוצה ללמוד וכו' ומפריעים לו עוד ועוד ועוד, ואיך יכול להיות בשמחה, הרי אם מאמין באחדות הפשטות שבוודאי גם בכל דבר, כל דבר ממש, יש השגחה, עי"ז יכול להבין שיש לו איזה שליחות בתוך הדבר, בנקודת הבחירה שיש לו בענין ההוא, ואז יכול להיות בשמחה תמיד.

וזהו בחינת מצות שקלים לצרף קרבנות צבור וקטרת ומלאכת המשכן, כי על-ידי מצות שקלים שמביאין מהם קרבנות וקטרת, על-ידי זה נמשך שמחה, בחינת קטרת ישמח לב כנ"ל, וכן בקרבנות פתיב שמחה, כמו שכתוב (דברים יב), ושמחתם בכל משלח ידכם וכן בפסוקים הרבה שעל-ידי השמחה הזאת של קרבנות וקטרת, שזהו בחינת עשית המצוה בשמחה על-ידי זה מעלין הקדשה מהקלפות עד שזוכין להשגת תשעה היכלין הנ"ל כנ"ל, ואזי כשזוכין להשגה זאת נתבטל סטרא דמוותא והכפירות הנאחזין בהמנין והמספר, כי נכלל המספר והמנין באחדותו יתברך כנ"ל:

כי כח הקטורת לקשר הריבוי, לשון קיטרא וקשר, לקשר הכל להשי"ת חזרה, וכולנו צריכים להיות חלק מזה, כולנו היינו אחדות כל נפשות ישראל כאחד בנשמת הצדיקים שמשגיגים הכתר, ולזה נכללים יחד במחצית השקל.

ועל-כן צוה התורה לתן שקלים לצרף קרבנות וקטרת בעת המנין כדי שלא יהיה בהם נגף בפקד אתם, כי נתבטל סטרא דמוותא, שהוא הסטרא אחרא הנאחז בהמנין, הוא נתבטל על-ידי השקלים, שהם לצרף הקרבנות וקטרת, שהם בחינת עשית המצוה בשמחה, שעל-ידי זה נכלל המנין באחדותו יתברך על-ידי השגת התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל:

יז) וזה בחינת מחצית השקל, 'מחצית השקל' דיקא, בחינת מחצית השקל תרומה לה, כי השגה הנפלאה הזאת, שהם השגת התשעה היכלין הנ"ל שזוכין על-ידי השקלים, שהם בחינת עשית המצוה בשמחה זאת ההשגה היא בבחינת מחצית השקל, שזהו בחינת מטי ולא מטי בבחינת רדיפה ומעכב שצריך לעמוד על המשקל תמיד כי אם ירדף להשיג יותר מהראוי לפי בחינתו תתבטל ההשגה לגמרי, כי רבוי השמן גורם בפוי הנר ואם יעכב וימנע ההשגה לגמרי גם כן לא ישיג כלל, על כן זאת ההשגה היא בבחינת מחצית השקל וצריך תמיד להכריע המשקל למעלה לכלל באחדותו יתברך תמיד ברצוא ושוב בבחינת מחצית השקל תרומה לה, אשרי הזוכה לזה.

ועל-כן נצטוו לתן שקלים בעת הקמת המשכן, כי כל חדרי המשכן ובית המקדש וכליהם, כלם הם בחינת כלים והיכלות וקדשה שנמשכין מהיכלין העליונים ששרש כלם הם בחינת התשעה היכלין הנ"ל שעל ידם עקר השגת אלקותו שזוכין להם על-ידי עשית המצוה בשמחה, שזהו בחינת מצות שקלים כנ"ל על - כן נצטוו לתן שקלים בשביל בנין המשכן, כי המשכן שהוא בחינת היכלין הנ"ל נבנה ונעשה על-ידי עשית המצוה בשמחה, שהוא בחינת שקלים כנ"ל וכן מבאר בהתורה הנ"ל על פסוק 'מקדש ה' כוננו ידי', שמקדש הוא בחינת ברפת השביל, כמבאר שם, עין שם כי עקר השגת אלקות היה בבית המקדש והמשכן, כמו שכתוב (שמות כה), ונעדרתי לך שם וכו'.

סדר בנין כח המסדר ומיישב את השביל, לעלות ולרדת ברצוא ושוב

כי עבודת האדם הוא לכסוף לאמונה ולעסוק בתורה ותפילה, ואח"כ הרי צריך לרדת לאיזה דבר רשות ומשם לכסוף, ואח"כ עולה יותר לאמונה ולדעת בתורה ואח"כ שוב יורד, וכך כאשר נכנסים לתוך הרגל הרביקות ברצוא ושוב, שכוסף ליראה או אהבה להתעלות מתוך דברי רבינו ומוהרנ"ת וכו', הרי מגיעים לרדיפת מחשבה עצומה, וצריכים להפסיק, לרדת לדבר מושג בשכל פשוט, שכל אנושי, ועי"ז עולה עוד פעם - ועי"ז מציאות המסדר את המוחין מתלבש

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

במציאות ראש אמונה, ובו מתגלה ברכה שהוא הרגשת אור השמחה בדרך של בחי' ידיים יראה ואהבה וכו' ועי"ז יש שמחה בתוך כלי כראוי - והעיקר כח השמחה צריך להיות בבחי' ידים כמ"ש זקפא לידה היינו שהראה רבי יהושע שיש לו כח להביא ברכה ועי"ז להשיג אמצעייתא דעלמא, היינו התגלות השמחה בכח המסדר ומיישב וכו'.

יח) ועל-כן אחר פְּרֻשֵׁת שְׁקָלִים קוֹרִין פְּרֻשֵׁת זְכוּר, שְׁהוּא בְּחִינַת מְחִינַת עֲמֻלָּק וְהָמֵן יִמְחַ שְׁמוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּפִירוֹת שֶׁל הַמְּחַקְרִים, שֶׁהֵם עֵקֶר זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ, בְּחִינַת סִטְרָא דְמוֹתָא וְעַל כֵּן רָצָה הָמֵן בְּתַקְפָּא אֲחִיזָתוֹ שֶׁם בְּהַכְּפִירוֹת אֵלּוּ שֶׁהֵם סִטְרָא דְמוֹתָא, עַל כֵּן רָצָה חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַתְּגַבֵּר לְהַמִּית וּלְהַשְׁמִיד חֵס וְשְׁלוֹם, אֵת כָּל יִשְׂרָאֵל וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ הִפְר עֲצָתוֹ וּמְקַלְקַל מַחְשַׁבְתּוֹ וּמְחַה אֹתוֹ מִן הָעוֹלָם עַל-יְדֵי כַח הַשְׁקָלִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשִׂית הַמַּצְוָה בְּשִׁמְחָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְבַטְּלִין כָּל הַקְּלָפוֹת כִּנ"ל וְכִמּוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנִים לְבִרְכָה (מְגִלָּה יג), רְשָׁעִי, כִּבְר קָדְמוֹ שְׁקָלִיהֶם לְשְׁקָלֵיהֶ, הֵינּוּ כִּנ"ל:

הרי שהכנת האדם לפורים, למקור המתקת הדינים והתגלות הניסים בפסח, כ"ז ע"י שקלים ועי"ז מתגלה אחדות הפשוט בחי' כתר בתוך בחי' כח המסדר, בחי' גלגלתא כמ"ש שם 'בקע לגלגלות', ואז צריכים גם לגלות כח האמונה שמתגלה עי"ז כח השמחה, וזה בפרשת זכור שיכולים לבא לאמונה לזכור שעמלק היינו הכפירה - העצבות שהיא נגד האמונה, ועי"ז מתגלה השמחה של פורים שורש העברת עמלק שהוא העצב והריקנות וכח כל הנסיונות שבאים מזה.

יט) ואחר-כך קורין פְּרֻשֵׁת פְּרָה שְׁהִיא מְטַהֶרֶת מִטְּמֵאֵת מַת, בִּי פְּרֻשֵׁת פְּרָה אֲרַמָּה מְגִלָּה לְנוֹ שְׂאִי אֲפֻשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין שׁוֹם טַעַם בְּמִצְוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְאִסּוּר לְהִרְהַר בְּזֶה כָּלֵל, כִּמּוֹ שְׁכַתּוֹב (בְּמִדְבָר יט), 'זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה', וְכִמּוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י שֶׁם, לְפִי שֶׁהַשֵּׁטֶן וְאִמּוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין אֵת יִשְׂרָאֵל מֵהַ מַּצְוָה הַזֹּאת וְיֵמָּה טַעַם יֵשׁ בָּהּ, לְכַד כְּתוּב 'חֻקָּה', לּוֹמֵר, חֻקָּה חֻקְתִּי, גִּזְרָה גִּזְרָתִי, אֵין לָךְ רְשׁוֹת לְהִרְהַר אַחֲרֶיהָ וְזֹאת הַמַּצְוָה שֶׁל פְּרָה אֲרַמָּה לֹא לְלַמֵּד עַל עֲצָמוֹ יֵצֵא אֵלָּא לְלַמֵּד עַל הַכָּלֵל בְּלוֹ יֵצֵא, לְגַלּוֹת וּלְהוֹרוֹת עַל כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה שְׁאִסּוּר לְהִרְהַר אַחֲרֵי טַעַמִּים כָּלֵל וְעַל-כֵּן גַּם שְׂאֵר הַמִּצְוֹת נִקְרָאִים חֻקִּים, כִּמּוֹ שְׁכַתּוּב, 'וְהַחֻקִּים וְהַתּוֹרוֹת', וּפְרַשׁ רַש"י גַּם שֶׁם, כְּגוֹן אֲכִילַת חֲזִיר וּלְבִישׁת שְׁעִטָּנָא וְכו' שְׁאִמּוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין אֵת יִשְׂרָאֵל בִּי אֵין בְּהֵם שׁוֹם טַעַם וְכו', כִּי בְּאִמַּת טַעַמֵי הַמִּצְוֹת נַעֲלָמִים וְנִסְתָּרִים וְאֵי אֲפֻשֶׁר לְהַשִּׁיגֵם בְּדַעַת אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, רַק צְרִיכִין לְקַיֵּם בְּאִמּוֹנָה בְּלִבְד, לְהֵאֱמִין בַּה' וּבְמַשָּׁה עֲבָדוֹ כִּמּוֹ שְׁכָל יִשְׂרָאֵל מְאֱמִינִים בְּפִשְׁטוּת בְּלִי דְרִיכֵי הַחֻקְמוֹת וְהַשְׁטוֹת שֶׁלֵּהֶם שְׂרוּצִים לְחַקֵּר וּלְהַבִּין אֵיךְ דְּבַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם מַשָּׁה שְׁאִסּוּר לְהַעֲלוֹת עַל הַכְּתָב, מִכָּל שֶׁכֵּן עַל הַפֶּה דְּבָרֵיהֶם וְדַעוּתֵיהֶם הַזֹּרוֹת וְהַסְרוּחוֹת וְהַמְטַנְפוֹת הַמְּלָאִים קִיא צוּאָה יוֹתֵר מִבֵּית הַכֶּסֶף וְאֵין סְרוּחוֹן וְרִיחַ רַע גְּרוּעַ מֵהֶם בְּעוֹלָם.

עיקר השמחה ע"י קיום מצוות באמונה בלי חקירה

ועל-כן מצוות פְּרָה אֲרַמָּה מְטַהֶרֶת מִטְּמֵאֵת מַת, בִּי פְּרֻשֵׁת פְּרָה הוּא בְּחִינַת אֲמַרְתִּי אַחֲפָמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֵּנִי (קֹהֶלֶת ז), כִּי הִיא מְטַהֶרֶת טְמֵאִים וּמְטַמֵּאת טְהוֹרִים, שְׁזֵה בּוֹדָאֵי אֵי אֲפֻשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין בְּשׁוֹם דַּעַת אֲנוּשֵׁי כָּלֵל וְהִיא דִּיקָא מְטַהֶרֶת מִטְּמֵאֵת מַת שֶׁעֵקֶר הַטְּמֵאָה הִיא בְּחִינַת חֻקִּירַת הַמְּחַקְרִים וְהַכּוֹפְרִים שֶׁהֵם סִטְרָא דְמוֹתָא, כִּי הֵם עֵקֶר זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ כִּנ"ל וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי מִצְוֹת פְּרָה, שְׁהִיא בְּחִינַת חֻקַּת הַתּוֹרָה שְׁמַגְלִית לְנוֹ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת חֻקָּה, בְּחִינַת אֲמַרְתִּי

אֲחַפְּמָה וְהיא רְחוּקָה, בְּחִינַת חֻקָּה חֻקְתִּי, גִּזְרָה גִזְרֹתִי, אֵין לָךְ רְשׁוּת לְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, עַל-יָדֵי זֶה נִטְהָרִין מִטְּמֵאָת מֵת כִּי עַל-יָדֵי זֶה נִתְבַּטַּל סִטְרָא דְּמוֹתָא, עַל-יָדֵי שְׂמָאֲמִינִים בְּהֶשֶׁם יִתְבַּרְךְ וּבְמִצְוֹתָיו וְאֵין חוֹקְרִין אַחַר שׁוּם טַעַם כֻּלָּל, רַק מְקִימִין אוֹתָם בְּדַרְךְ חֻקָּה לְבַד שְׂזָה עֵקֶר הָאֲמוּנָה, וְעַל-יָדֵי זֶה דִּיקָא זֹכִינ׳ לְשִׁמְחָה, שְׁעַל-יָדֵי זֶה מְשִׁיגִין הַתְּשׁוּעָה הֵיכְלִין הַנִּלְבָּל בְּבַחֲנֵינָה מְטִי וְלֹא מְטִי שְׂשׁוּם נִכְלָל הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב יַחַד בְּאַחֲרוֹת גְּדוּל וְשֵׁם נִכְלָלִין וְנִתְיַחֲדִין כָּל הַהֶפְכִים יַחַד, וְכֻלָּם נִכְלָלִין בְּאַחֲרוֹתָיו יִתְבַּרְךְ שְׂשׁוּם שְׂרָשׁ סוּד פְּרָה אֲדָמָה, שְׁהיא בְּחִינַת שְׁנֵי הֶפְכִים בְּנוֹשָׂא אַחֲד, כִּי מְטַהֲרַת טְמָאִים וּמְטַמְּאָת טְהוּרִים, שְׂזָה נִמְשָׁךְ מִסוּד בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב הַנִּלְבָּל, שְׁעַל-יָדֵי שְׂפָגָם בּוֹ אֲדָם הָרֵאשׁוֹן וְהַפְּרִיד הַרְדִּיפָה מִן הַמַּעֲכָב עַל-יָדֵי אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת וְכוּ׳, עַל-יָדֵי זֶה הַמְּשִׁיךְ הַמֵּיתָה וְהַטְּמָאָה בְּעוֹלָם וּמְשָׁם כָּל הַהֶפְכִים שְׁבַעוֹלָם, שְׂאֵי אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיגֵם כִּי כָּל הַקְּשִׁוּוֹת הֵם בְּחִינַת הֶפְכִים, כְּגוֹן קְשִׁוּוֹת הַיְרִיעָה וְהַבְּחִירָה וְכוּ׳ יִצְאָ בְּזָה, שְׂאֵי אֲפָשֶׁר לְהִבִּין אֱלוֹ הַקְּשִׁוּוֹת מִחֻמַּת שְׁלֹפִי דַּעַת אֲנוּשֵׁי שֶׁל עֲבָשֵׁי נְרָאִים כְּשֵׁנֵי הֶפְכִים בְּנוֹשָׂא אַחֲד, אֲבָל אֲנוּ מְאֲמִינִים שְׁבִאֲמַת הַכָּל נִכּוֹן וְצָדֵק וּבִאֲמַת אֵינָם שְׁנֵי הֶפְכִים כֻּלָּל, רַק שְׂמַחְמַת חֻטָּא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן וּמַחְמַת גְּשְׂמִיּוּתָנוּ וְחֻטְאֵתָנוּ שֶׁל עֲצֻמָּנוּ עַל-יָדֵי זֶה אֵי אֲפָשֶׁר לְהִבִּין בְּשִׁכְלָנוּ אֵיךְ נִכְלָלִים אֱלוֹ הַהֶפְכִים יַחַד וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִפְּגָם הַפְּרוּד שְׁגָרָם אֲדָם הָרֵאשׁוֹן בְּהַשְׁגָּתוֹ בֵּין הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב, וְעַיִן בְּתַקּוּנָם בְּעֵינֵי חֻטָּא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן וְתִבִּין עֵתָה קֶצֶת.

וְעַל-כֵּן עַל-יָדֵי מִצְוֹת פְּרָה דִּיקָא שְׂאֲנוּ מְקִימִין מִצְוֹתָיו אֲף עַל-פִּי שִׁישׁ בְּהַ שְׁנֵי הֶפְכִים, שְׁהיא מְטַהֲרַת טְמָאִים וּמְטַמְּאָת טְהוּרִים, שְׂזָה אֵי אֲפָשֶׁר לְהִבִּין בּוֹדָאֵי, וְאֲף עַל-פִּי-כֵן אֲנוּ מְקִימִין אוֹתָהּ בְּאֲמוּנָה לְבַד, עַל-יָדֵי זֶה אֲנוּ מְשִׁיכִין עֲלֵינוּ אֲמוּנָה לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתָיו וְחֻקּוֹתָיו בְּלִי שׁוּם טַעַם כֻּלָּל וְעַל-יָדֵי זֶה נִטְהָרִין מִטְּמֵאָת מֵת שְׁהוא בְּחִינַת הַחֻקִּירוֹת וְהַפְּכִירוֹת הַנִּלְבָּל, כִּי עַל-יָדֵי שְׂמָקִימִין הַמִּצְוֹת בְּאֲמוּנָה לְבַד, שְׂזָה עֵקֶר הַשְּׂמִחָה בְּנִלְבָּל, עַל-יָדֵי זֶה נִכְלָלִין בְּבַחֲנֵינָה הַתְּשׁוּעָה הֵיכְלִין הַנִּלְבָּל שְׂשׁוּם נִכְלָלִין כָּל הַהֶפְכִים יַחַד שְׁלַעֲתִיד תִּתְגַּלֶּה הַשְּׂגָה זֹאת וְיִרְאוּ שׁוֹנְאֵינוּ וְיִבוֹשׁוּ וְאֲנַחְנוּ נְגִיל וְנִשְׁיֵשׁ בְּהַ׳, כְּמוֹ שְׂפִתּוֹב (יְשַׁעְיָה מֵא), וְאֲתָה תְּגִיל בְּהַ׳ בְּקִדּוּשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל:

וְכִי לְהַמְשִׁיךְ אוֹר הַשְּׂמִחָה צָרִיכִים לְקַבֵּל הָאֵרֶת הָאֲמוּנָה מְחֻרָשׁ, שְׂאֵע״פ שְׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ וְאֲנוּ רְחוּקִים מִהַרְגָּשָׁה וּמִיִּדְעַת הָאֵמֶת וּגַם מִכֵּל מַה שְׁהֵינּוּ צָרִיכִים לְהִגִּיעַ בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ׳, וְהֵרִי אֲפָשֶׁר לְחַשׁוֹב שְׂאֲנוּ רְחוּקִים מִשְּׂמִחָה כִּי אֵין מְבִינִים לְמַה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה אֵין סִיבָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה - וְכִךְ נִמְצָא בְּמַחֲשָׁבָה וּבְרֵאשׁוּ שֶׁל אֲנָשִׁים; מַה זֶה שְּׂמִחָה?? הֵרִי בִּכּוּ פּוֹרִים מְבִינִים שֶׁלְכֹאוּרָה רואים איזה שְּׂמִחָה, וְיֵשׁ לְקַחַת זֹאת לְהִיּוֹת קְבוּעַ תְּמִיד, ע״י מַה שְּׂבָאִים לְהִבִּין שְׂמַה שְּׂחֹסֵר שְּׂמִחָה הוּא רַק מַחְמַת חֻקִּירוֹת וְכִחַ שֶׁל טוֹמָאָה שְׂסוּתָם הַלֵּב, כִּי אִם מְעַבֵּר הַטּוֹמָאָה הֵרִי אֲפִילוֹ מִי שְּׂרְחוּק יִכּוֹל לְקַבֵּל הָאֵרֶת הַמְּסוּר וּמִיִּשְׁב׳ וְע״ז יִבֵּא לְאֲמוּנָה שְׂלִימָה וּבְרוּרָה גַם בְּמַצְבוֹ, כֵּאִילוֹ מְשִׁיג הַט׳ הֵיכְלִין, וְאֵז תּוֹפֵס בִּישׁוּב הַדַּעַת בְּבַח׳ מְסוּר וּמִיִּשְׁב׳ שְּׂבָאֲמַת יֵשׁ בִּי סִיבָה לְהִיּוֹת חֵכִי שְּׂמִחַ בְּעוֹלָם.

וְזֶה עֵינֵן פְּרָה אֲדוּמָה שְּׂמַטְהַר מִכֵּל אוֹרָם הַדִּין, כֵּאֲשֶׁר זֶה נִרְאָה בְּעֵינֵן מְטַהֵר טְמָאִים וּמְטַמָּא טְהוּרִים שְׂזָה עֵינֵן שֶׁל חֻק וְאֵין בּוֹ הַבְּנָה, וּמְבַח׳ אֵין הַבְּנָה׳ הַזֶּה שְׂיִיד לְהַתְּגַבֵּר עַל חֻטָּא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׂנִכְשֶׁל הָאֲדָם כְּמ״שׁ לְעִיל, וּמְזַכִּיר בְּזָה מְשׁ״כ בְּכַתְּבִים עֵינֵן חֻטָּא אֲדָרָה״ר שְׂהַסְתַּכַּל בְּמַה שֶׁלֹּא הוֹרְשָׁה.

(כ) וְאַחַר-כֵּךְ קוֹרִין פְּרִשְׁת הַחֻרְשׁ, כִּי כָּל זֶה הוּא סוּד קִדּוּשׁ הַחֻרְשׁ, שְׁהוא בְּחִינַת תְּקוּן הַלְבָּנָה מִפְּגִמְתָּהּ, כִּי חֲמָה וּלְבָנָה שְׂוִים נִבְרָאוּ, כְּמוֹ שְׂפִתּוֹב (בְּרֵאשִׁית א), אֵת שְׁנֵי הַמְּאֲרֹת הַגְּדֹלִים וְכְמוֹ

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

שְׁאֵמְרוּ רבוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה (חלין ס), אַךְ עַל-יְדֵי קְטְרוּג הַיָּרֵחַ שְׁאֵמְרָה, אִי אֶפְשֶׁר לְשֵׁנֵי מַלְכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אַחֵר, עַל-יְדֵי זֶה נִתְמַעֵטָה וְעַל-יְדֵי מִצּוֹת קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ, עַל-יְדֵי זֶה אָנּוּ עוֹסְקִין בְּתַקּוּנָה לְמַלְאֵת פְּגִימַת הַלְבָנָה וְכוּ' וְכֵל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנ"ל, דְּהֵינּוּ זֶה שְׂזוּכָה לְהִשְׁיֵג הַשְּׂגוּת הַנ"ל עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי, שְׂזוּהוּ בְּחִינַת תְּכֵלֶיִת הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נֵדַע כִּנ"ל, זֶה זוֹכָה לְמַלְאֵת פְּגִימַת הַלְבָנָה, שְׂהוּא בְּחִינַת קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ כִּנ"ל.

כִּי חֲמָה וּלְבָנָה אֹרָם נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאֵין סוּף, שְׂהוּא לְמַעְלָה מִנְפֶשׁ רוּחַ נִשְׁמָה וְכוּ' כִּנ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, כִּי מִשֶּׁם עֵקֶר הָאוֹר שֶׁל כָּל הַמְּאוֹרוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִחֲמַת שְׂזָה הָאוֹר אִי אֶפְשֶׁר לְהִשְׁיֵג כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת הַנ"ל שֶׁהֵם הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב כִּנ"ל, עַל-כֵּן מִשְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלוּ נִמְשָׁךְ וְנִשְׁתַּלְשַׁל בְּחִינַת שְׁנֵי הַמְּאוֹרֹת הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם חֲמָה וּלְבָנָה, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִשְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלוּ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב שֶׁשְׁנֵיהֶם נִכְלָלִין יַחַד, וְעַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם דִּיקָא מְשִׁיגִין אֹר הָאֵין סוּף בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי וְכוּ' כִּנ"ל, כִּי חֲמָה הוּא בְּחִינַת יְדִיעָה, שְׂהוּא בְּחִינַת רְדִיפָה הַנ"ל, הֵינּוּ רְדִיפַת הַמּוֹחִין כִּנ"ל וּלְבָנָה הוּא בְּחִינַת הָעֵדֶר הַיְדִיעָה, שְׂהוּא בְּחִינַת הַמַּעֲכָב הַנ"ל, כִּי שְׁמֵשׁ יָדַע מְבוֹאוּ, אֲבָל לְבָנָה לֹא יָדַע מְבוֹאוּ, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רבוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה (ראש השנה כה). נִמְצָא, כִּי חֲמָה הוּא בְּחִינַת יְדִיעָה, בְּחִינַת שְׁמֵשׁ יָדַע מְבוֹאוּ, אֲבָל לְבָנָה לֹא יָדַע מְבוֹאוּ, זֶה בְּחִינַת הָעֵדֶר הַיְדִיעָה שְׂהוּא בְּחִינַת הַמַּעֲכָב הַנ"ל וּבְאֵמַת שְׁנֵיהֶם שׁוּין בְּבְחִינַת שְׁנֵי הַמְּאוֹרֹת הַגְּדוֹלִים, כִּי בְּשֶׁרֶשֶׁם הַכֵּל אַחֵר, כִּי נִכְלָלִים בַּיַּחַד הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב שֶׁהֵם בְּחִינַת יְדִיעָה וְהָעֵדֶר הַיְדִיעָה, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם יַחַד מְשִׁיגִין אֹר הָאֵין סוּף כִּנ"ל, וְעַל-כֵּן הַחֲמָה וּלְבָנָה הַנִּמְשָׁכִין מִשְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלוּ כִּנ"ל נִכְרָאוּ שְׁנֵיהֶם שׁוּין וְהֵיוּ שְׁנֵיהֶם גְּדוֹלִים, כִּי בְּאֵמַת שְׁנֵיהֶם שׁוּין מֵאַחַר שְׁעַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם יַחַד דִּיקָא מְשִׁיגִין אֹר הָאֵין סוּף כִּנ"ל.

אֵךְ עַל-יְדֵי קְטְרוּג הַיָּרֵחַ שְׁאֵמְרָה, אִי אֶפְשֶׁר לְשֵׁנֵי מַלְכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אַחֵר, כִּי נִתְקַנְּאָה בְּחֲמָה וּפְגָמָה הַפְּגָם שֶׁפָּגַם אֲדָם הָרֵאוּן, שְׂלֹא רָצָה לְהִמְתִּין שְׂעוּה אַחַת עַד שִׁיחִיה רְאוּי לְהִשְׁיֵג מֵה שִׁישִׁיג וּרְצָה לִידַע וְלְהִסְתַּבֵּל תְּכַף בְּמָה שְׂאֵין לוֹ רְשׁוֹת וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְמַעֵטָה הַשְּׂגוּתוֹ לְגַמְרֵי. וְזוּהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת פְּגָם הַיָּרֵחַ שֶׁנִּתְקַנְּאָה בְּהַחֲמָה שֶׁנִּמְשַׁכֶּת אוֹרָה מִבְּחִינַת הַיְדִיעָה וְאוֹרָה שֶׁל הַלְבָנָה נִמְשַׁכֶּת מִבְּחִינַת הַמַּעֲכָב הַנ"ל, עַל-כֵּן לֹא רָצָתָה לְהִמְתִּין וְלְהֵאֱמִין שִׁיחִיו שְׁנֵיהֶם שׁוּין וְאֵמְרָה, אִי אֶפְשֶׁר לְשֵׁנֵי מַלְכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אַחֵר, כִּי לֹא רָצָתָה לְהֵאֱמִין שְׂהַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב נִכְלָלִין שְׁנֵיהֶם יַחַד וְעַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם יַחַד דִּיקָא מְשִׁיגִין הַשְּׂגוּת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְמַעֵטָה.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר תַּקּוּן הַלְבָנָה לְמַלְאֵת אוֹתָהּ מִפְּגִימָתָהּ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנ"ל, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַשְּׂמֻחָה שֶׁל מִצְוָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכֵין לְהִשְׁיֵג אֹר הָאֵין סוּף עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב, עַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם יַחַד דִּיקָא כִּנ"ל וְאֵין נִכְלָלִין הַחֲמָה וּלְבָנָה בַּיַּחַד וְנִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם אֹרָם בְּשׂוּה בְּבְחִינַת אֵת שְׁנֵי הַמְּאוֹרֹת הַגְּדוֹלִים וְכוּ' ל.

וְזוּהוּ בְּחִינַת סוּד הָעֵבוֹר שְׂלֹא נִמְסָר כִּי אִם לְגְדוּלֵי גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה הַסּוּד נִמְשָׁךְ מִסּוּד הַשְּׂגוּת הַתְּשׁוּעָה הַיְכָלִין הַנ"ל עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב כִּנ"ל, שְׂאֵין מִי שִׁיזְכָּה לָזֶה כִּי אִם גְּדוּלֵי גְדוּלֵי הַדּוֹר וְעַל כֵּן נוֹהֲגִין לְשַׁמֵּחַ מְאֹד בְּשַׁעַת קְדוּשׁ הַלְבָנָה, כְּמוֹ שְׂכַתוּב בְּשַׁלְחַן עֲרוּף שְׁנוֹהֲגִין לְעִשׂוֹת רְקוּדִין וּמְחולוֹת וְכוּ', כִּי עֵקֶר תַּקּוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה הוּא עַל-יְדֵי שְׂמֻחַת הַמִּצְוָה וְכוּ' כִּנ"ל וְזֶה שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים שְׂשִׁים וְשְׂמֻחִים לְעִשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְכֵן אוֹמְרִים בְּבְרַכַּת הַמְּאוֹרוֹת בְּשַׁבָּת, שְׂמַחִים בְּצַאתָם וְשִׁשִׁים בְּבוֹאָם, כִּי עֵקֶר הַמְּאוֹרוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂמֻחָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

דיקא זוכין להשיג אלקותו יתברך על-ידי הרדיפה והמעבב כנ"ל, שעל-ידי זה נתתקן פגמת הירח וכנ"ל ועל-כן מצות קדוש החדש היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, כי עקר מצות קדוש החדש, שהוא תקון הירח, תלוי בשמחה כנ"ל, שזהו שרש כל המצוות שבתורה, בבחינת פקודי ה' ישרים משמחי לב ועל-כן נצטוו במצוה הזאת בשעת יציאת מצרים, כמבאר שם בפרשה, כי עקר יציאת מצרים הוא על-ידי השמחה שעל-ידי זה יוצאין מן הגלות, כמו שכתוב, כי בשמחה תצאו כנ"ל:

טעם לקפיצת כשם שאני רוקד' שנתאחדו השמש והירח, האור והטרדה.

כהמשך התגלות כח הכתר בשקלים לזכור ולפורים ופרה, מתגלה עי"ז קדושת ראש חודש, שהוא עיקר קדושת ישראל ונאמר מיד ביציאת"מ, כי הוא התחדשות של שני כוחות נפרדים במציאת אחרות השם יחד עם כל מה שמעכב בחי' ירח, שמתאחד באחרות השם, ובזה תלוי הגאולה וכח הפסח, כי מזה מתגלה הכח לחיות בשמחה, כי השי"ת ממש נמצא, ומקבל נחת ושמחה מכל נקודה טובה, ומגלה בזה ענין השמחה בברכת הלכנה, ומובן שזה מה שרוקדים גם בריבוי הקפיצות כשם שאני רוקד וכו'.

(כא) וזה בחינת חצות לילה, שאז היה עקר גאלת מצרים, כמו שכתוב (שמות יא), פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים. כי יום ולילה הם בחינת חמה ולבנה ששרשם נמשך משני הבחינות הנ"ל שהם בחינת הרדיפה והמעבב הנ"ל שעל-ידי שניהם יחד דיקא משיגין השגת אלקותו בבחינת מטי ולא מטי בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל. ועל-כן שם נכללין יום ולילה יחד, שזהו בחינת (זכריה יד) והיה יום אחד הוא יודע לה' לא יום ולא לילה והיה לעת ערב יהיה אור, כי לעתיד נזכה להשגה זאת שנמשכת על-ידי כלליות הרדיפה והמעבב ביחד כנ"ל, ששם נכללין לילה ויום יחד כנ"ל ועל-כן יהיה אז יום אחד אשר הוא לא יום ולא לילה, כי שם הוא למעלה מהזמן ושם נכלל יום ולילה יחד כנ"ל.

וזהו, והיה לעת ערב יהיה אור כי עקר השגת האור, שהוא אור האין סוף, הוא על-ידי המסדר והמישב, שהוא בחינת המעבב הנ"ל, שהוא בחינת חשך, בחינת (תהלים יח) ישות חשך סתרו שזה החשך הוא למעלה מכל האורות, כי על ידי זה משיגין אור האין סוף כנ"ל, וזהו, והיה לעת ערב יהיה אור כי עקר השגת האור אין סוף הוא על-ידי המעבב, שהוא המסדר והמישב, שהוא בחינת חשך העליון כנ"ל ועל-כן גם בסדר הבריאה קדם החשך לאור, כמו שכתוב, ויהי ערב ויהי בקר וכו' - ברישא חשוכא והדר נהורא (שבת עז), כי אי אפשר להשיג האור כי אם על-ידי החשך, בבחינת (קהלת ב) ביתרון האור מן החשך, כי כל האורות נמשכין מאור האין סוף שאי אפשר להשיגו אלא על-ידי בחינת החשך, שהוא בחינת המעבב, בחינת העדר הידיעה, דהינו כשיש לו זה הכח במחו שיודע בעצמו שאינו יודע כלל, כי אי אפשר להשיג זה האור כי אם כשיש לו כח המסדר שהוא כח המעבב כדי שיעבב מחו בשעת רדיפה שלא יכנס במה שאין לו רשות, אז דיקא יכול להשיג מה ששייג בבחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל:

התאחדות יום ולילה שבלב האדם ע"י שיודע שאינו יודע כלל

הרי שכמו שיש בחי' חמה ולבנה - יש בחי' יום ולילה אצל לאדם, ומציאות השכל שלנו אין מבינים למה צריכים חושך? ואם יש חושך אז רק חושך, למה צריכים אור של רעת והשגה? איך מתאחד רעת ואמונה, תמימות ושכל? ומזה נמשך שאי אפשר להכנס לדרכי הרעת

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

והאמונה כראוי - וכדי להגאל מוכרח כח שמאיר ביטול להשי"ת שאינו יודע כלל - וזה מתגלה בחצות, וזה מ"ש שאין מי שיודע זמן חצות, משה מי ידע וכו' משה ידע וכו', כי זה בחי' כתר; הידיעה שאינו יודע שהוא השגת דרגה העליונה שמאיר בנו לגלות אמונה שלימה ושמוחה, כי מבין שהמניעות מתאחרים עם עבודת השם.

וזה בחינת חצות שהנקדה האמתית של חצות לילה קשה להשיג עד שאמרו זכרונם לברכה (ברכות ג) שאפלו משה לא ידע חצות אימת וכו' כי בחצות הלילה אז מתחיל להתנוצץ אור היום, הינו שאז נמשך התגלות אלקותו יתברך, שהוא בחינת אור האין סוף, שהוא שרש של כל המאורות שנתגלה בחצות דיקא כי אז נכללין לילה ויום יחד שהם בחינת הרדיפה והמעכב ששניהן נכללין יחד שעל-ידי זה דיקא משיגין אורו יתברך ועל-כן אז הוא זמן יציאת מצרים, שאז נתגלה אלקותו יתברך בבחינת חצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, דהינו שאז בחצות, כביכול, השם יתברך בעצמו יוצא ומגלה עצמו שעל-ידי זה יוצאין ממצרים שהם כלל כל הגליות, כי הקלפות, שהם הכפירות, שהם עקר הגלות נתבטלין ונכנעין על-ידי התגלות אלקותו שנתגלה בחצות דיקא שאז בעת הנקדה של חצות לילה אז נכללין החשך והאור יום ולילה יחד שהם בחינת הרדיפה והמעכב שנכללין יחד, שעל-ידי זה נתגלה השגת אלקותו כנ"ל וזאת הנקדה אי אפשר להשיג ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם) שגם משה לא ידע חצות אימת, כי זהו בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע שזה אי אפשר להשיג איד נכללין הידיעה והעדר הידיעה יחד ואי אפשר לכוון הרגע והנקדה שם נכללין שניהם יחד, שזהו בחינת חצות כנ"ל ועל-כן נסמך פרשת חצות הלילה וכו' לפרשת קדוש החדש, כי שניהם בחינה אחת, כי זהו גם כן סוד העבור, שהוא סוד קדוש החדש למלאת פגימת הלכנה, על-ידי זה הסוד ששם נכללין חמה ולבנה יחד וכו' כנ"ל:

הרי שזה רואים בפרשת החודש שהוא מתאחד בענין חצות - הרי שיש לכוון לב בכל חצות לבבות על העלמת המקדש ואור הצדיק שמגלים כל זה, שע"ז יכולים לצאת ממצרים ומכל קטנות וטעות, ולהמשיך כח הגאולה להיות בשמוחה כל היום בעבודת הבורא.

הרוח שמנשב בכנור של דוד הוא רוח התאחדות האור והחושך

כב) וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם) מכרי משה לא ידע חצות אימת ודוד ידע? אלא כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכו', כי משה הוא בחינת חמה, בחינת פני משה כפני חמה (בבא בתרא עה) ודוד הוא בחינת לבנה, כי מלכות דוד נמשל ללבנה כיריעה, ומאחר שמושה לא השיג בחינת הנקדה של חצות איד אפשר לדוד להשיג, ומסיק אלא כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכיון שהגיע חצות לילה היה מנגן מאליו, ועל-ידי זה היה יודע חצות אימת, כי כנור הוא בחינת שמוחה שנמשכת על-ידי עשרה מיני נגינה כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בפסוק עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור כי שמחתני ה' בפעלך, הינו בחינת שמוחה של מצוה שנמשכת מכנור של דוד שעל-ידי זה זוכין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי על -ידי הרדיפה והמעכב שעל-ידי זה היה יודע חצות אימת, כי זה הוא סוד חצות לילה סוד קדוש החדש כנ"ל:

ובזה מגלה ענין מופלא שמאיפה ידע דוד, הרי אמרו חז"ל כינור היה תלוי והרוח מנשב, והרי מוזן שדבר זה צריך ביאור - הרי הענין שהיה לו כח של נגינה והתגלות השמוחה שמכניע הרוח

נכאה בכח רוח של אמונה שמתגלה בעת חצות מתוך גילוי אחדות השם גם ביום וגם בלילה יחד, ובזה נכנס רוח הקדושה בתוך העולם.

כג) ועל-כן יוד דיקא זכה לזה, כי יוד הוא בחינת מלכות משיח, והוא בחינת אתערותא דלתתא, בבחינת (תהלים נז), עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ד), אני מעורר השחר ואין השחר מעורר אותי, דהינו שזכה לאתערותא דלתתא קדם אתערותא דלעלא, (וכמו שפרש ה"טורי זהב" בתחלת ארח חיים, עין שם), כי משה רבנו הוציא את ישראל ממצרים, שהיא גאלה הראשונה, שאז היה קדם קבלת התורה, שההכרח היה לגאלם על-ידי אתערותא דלעלא לבר פנ"ל, ומחמת זה אז נאסר החמץ, ומחמת זה אמר פחצת, כי אי אפשר להשיג נקדת חצות, שהוא נקדת תכלית העליה הנ"ל מחמת שהיה קדם קבלת התורה שלא זכו ישראל עדין לבחינת אתערותא דלתתא בשלמות פנ"ל וזהו (שמות יב), "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתממה וכו' וכל זה היה בעת נקדת חצות לילה, שאז היה עקר הגאלה, ובאותה הנקדה היה תלוי גאלתם, שאם היה מתממה הגאלה עוד רגע אחת היו נשקעים שם, חס ושלום, כמובא בספרים, ומשם נמשך אסור חמץ בפסח שאסור במשהו, שהוא סוד משהו הנ"ל שלא יכלו להתממה עוד אפלו משהו, שמחמת זה נאסר החמץ, כמבאר שם בפסוק גופה, שזהו סוד אסור חמץ, כמו שכתוב, "ויאפו את הבצק וכו' עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתממה.

וכל זה היה בעת חצות לילה, שאז היה עקר הגאלה פנ"ל, כי עקר התגלות אלקותו יתברך הוא בבחינת חצות לילה, שאז נכלל לילה יום יחד, שהם בחינת הרדיפה והמעבב פנ"ל, ומחמת שאז לא זכו עדין לבחינת פתר ולא זכו עדין לתקן בחינת המעבב מחמת שלא היה להם אתערותא דלתתא בשלמות, על-כן הצרכו לצאת בחפזון ונאסר החמץ אז באסור חמור מאד, כי כשהארה וההשגה נמשכת מלמעלה בלי אתערותא דלתתא צריך לרוץ אחריו יתברך בחפזון גדול ולבלי להחמיץ מחו ולישב דעתו כלל, כי אם ירצה אז לישב דעתו יהיה נכשל ויפל מאד מאד כמו אדם הראשון שחטא בזה שרצה תכף לחקר וכו', פנ"ל, מאחר שההשגה גדולה ונשגבה מאד מאד מבלי המחין שלו, מאחר שיוודת מלמעלה בלי אתערותא דלתתא ועל-כן צריכין לאכל אז מצה דיקא, שהוא בחינת חפזון, בחינת הארה העליונה הגבה מאד, והמצה בעצמה היא אסותא, כמו שאיתא בזה הקדוש, כי על-ידי זה בעצמו שאנו אוכלין מצה שבעת ימים ונזהרין מחמץ במשהו, על-ידי זה אנו שומרין את מחנו לבלי להרהר אחרי מדותינו ולבלי להסתכל במה שאין לנו רשות, ועל-ידי זה בעצמו נעשה בחינת אתערותא דלתתא עד שאנו זוכין לקבל אחר כך המחין בהדרגה בסדר ועל-כן אחר פסח התר החמץ, כי כשהמחין יורדין בסדר על-ידי אתערותא דלתתא, אז כל אחד לפי בחינתו זוכה לבחינת כח המסדר והמישב את שכלו, ואז אין צריכין חפזון, כי נמשך עלינו הארה מבחינת תכלית הידיעה אשר לא נרע, ואז התר ונתתקן החמץ בקדשה על-ידי כח המסדר והמישב שנמשך עלינו, שהוא הארת הכתר פנ"ל:

בזה מסיים מה שהתחיל בענין פסח, ומראה פשטות הענין שבפסח מאיר אור גבוה וזה עיקר הגאולה לקבל אור מתוך מה שיוודע שאינו רוצה ליישב הרעת להבין מהות ענין האור ומה הפרש בינו לבין וכו' ואיך יעזור לו וכו', רק רץ להודות להתפלל לעשות מצות ולחשוב מאור זה, שהוא לחשוב ביציאת מצרים בניסים ומופתים ולראותם בלי שום שאלה.

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

ואחר שעושה כך יכול לבנות דרך שמיישב האור, ואז יש שכל ישר שיכולים בכוחו לבא ליראה ואהבה ולכל מידה נכונה, להצליח בלימוד ולקנות שכל, כאשר גם אז עוד אינו עולה ממדרגתו אבל מבקש לזכות, עד שבקבלת התורה מנשב שכל עמוק של השגת דרכי השכל בכל דבר שבא להיות קרוב ודבוק בהשי"ת בכל פרטי ענין ודבר.

וכך הוא בכל פעם שמתחילים לחזור לבנין הרעת אחרי ששכח ונפל וכו' ועי"ז יכול להתעלות בשמחה תמיד, שזה הכח לזכות לאתערותא דלתתא לעבור הירידה ולבא להתעוררות לבטל הקליפות וגלות השכינה, ולהתחיל בקניין כח השכל שיש בעבודת השם, לעשות מצוה בהתעוררות גדול ודביקות, לשבר כח צד עביות בכל דבר רשות, וללמוד לשמה, כמו שבדוראי אפשר לזכות כאשר רבינו מורה בכל מקום, ומלמד גם איך להזהר מלנטות אחר העצבות והבלבולים מחמת שעובר שאינו יכול ליישב הרעת כמוכן היטב עוצם הכרח ענין זה, כי ע"י העיכובים שיש בזה, נמצא התגלות האור שיש בזה.

לעתיד לבא יתכללו משה ודוד ביחד, דעת ואמונה, ותהיה השמחה בשלימות

כד) כי אין בין חמץ למצה אלא משהו, שזה המשהו אי אפשר להשיג, שהוא סוד נקדת חצות לילה, סוד קדוש החורש, סוד תכלית הידיעה אשר לא נדע שזהו הסוד לא יתגלה עד שיבא משיח בן דוד במהרה בימינו, שאז תהיה הגאולה על-ידי התורה, על-ידי אתערותא דלתתא, ואז יאיר עלינו הארת הכתר שישגי משיח, בבחינת ועד עתיק יומין מטא וכו' (דניאל ז) ועל-פן אז נאמר, "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו וכו'" (ישעיה נב) ואז יהיו נכללים משה ודוד ביחד, כי משיח יהיה כלול משניהם, שהם בחינת חמה ולבנה, רדיפה ומעפב, שהם בחינת דעת ואמונה, כי המעפב הוא בחינת אמונה, שהוא בחינת מלכות דוד, דהינו שמעפב המחין מרדיפתם רק לסמוך על אמונה, וכשזוכין שיהיו נכללין שניהם יחד אז עקר השגת אלקותו יתברר, שאז יהיה בימי המשיח, שיהיה כלול משניהם, ממשוה ודוד כנ"ל, ואז יתקן חטא אדם הראשון בשלמות וכל זה נזכה על-ידי עשיית המצות בשמחה, שעל-ידי זה תהיה עקר הגאולה, בחינת כי בשמחה תצאו ועל-ידי זה נזכה להשגה הנ"ל כנ"ל בהתורה הנ"ל, אשרי מי שיוזכה לזה במהרה בימינו, אמן:

בזה כלל כל הענין ומגלה שמציאות המשהו שבין חמץ למצה, הוא מה שגורם שקשה לבא לתשובה ועבודת השם ואין שמחה וחיות ויש התנגדות וחכמות, שזה יכול לקיים מה שיכול רק מתוך פשטות, ואינו נזהר מקרירות, ועי"ז רוב העניינים הם בעצב ושינה, וזה רצה להתעורר מתחיל לבעור ונפסק, עד שנעשה איזה מנהג, ובאמת אינו יכול להגיע לחיות עסהקרבה להשי"ת.

טעם אריכות דברי מהרנ"ת בענין כלליות הדריפה והמעפב

כאשר כל ענין מופלא זה שקשה קצת להבינו מה האריכות הגדולה בענין של כח המסדר שהוא יום ולילה וכו', אלא שבאמת מוכרח כל האריכות להראות לנו איך לזכות לשמחה, כי ממה שעובר על האדם וממה שנעשה כנ"ל, אין כח להיות בשמחה, אבל לאור מתגלה, והרי מובן שבכלל ענין יחוד חמה ולבנה, מעפב ורדיפה, יום ולילה, חמץ ומצה, הוא מציאות מה שעובר על האדם, ובזה הרי מגלה יסודות ונוראת החירוש ששייך להיות בשמחה תמיד גם כאשר האדם יודע מה שעבר עליו ואפילו ירירות ח"ו וכו', ומה שמעפב אותו לבא לעבודת

השם, וגם יודע מה שהולך לעבור עליו מרוב המניעות שיש לו ומרוב ההרגלים שלו איך הוא נראה וכו', כאשר בזה נמצא מציאות רוב העולם ואינם יכולים להיות בשמחה, כי ידוע העבר והעתיד, ומה לו ולשמחה בעבודת השם, וגם כשבא להחזיק ברצון ותקוה שיזכה לאיזה דבר שבקדושה להתפלל בכוונה ולהתדבק במשה רבינו, מגלה דרכי עבודה גבוהים ומופלאים, מה לו ולזה, כאשר בכל פעם עולה ויורד - כאשר זאת מציאות האדם שצריך לצאת לטרדותיו וזה מפיל אותו לגמרי וכו' - זאת מכון ענין האריכות הזה לגלות שארובה כל מה שעבר, הכל חלק של המעכב, וכל מה שחושב מזה עכשיו, זאת המעכב הוא כלי לזכות לאור הרדיפה, ואם יתחזק בשמחה ע"י הרדיפה, ימשיך הכח שמתקן נר"ן ע"י הכח שיותר גבוה מנר"ן, ויבא בו שכל וישוב הרעת - ולזה מרגיש שזה בחי' אור של משיח בחי' אחרות דוד ומשה, אמונה ודעת, עי"ז נזכה לאחוז בשמחת המצות שמביא התעוררות ודעת גדול תמיד.

ובזה חוזר לסדר סיום התפילה והכח שיש בנפילת אפיים להמשיך השפע, היינו כח ישוב הרעת לתוך הלב בכל היום.

כח) ונחזור לענין ראשון, שכל זה הוא בחינת סוד נפילת אפיים, שאז הוא תכלית הזווג והיחוד שלמעלה, שהוא בחינת השגת אור האין סוף על-ידי כלליות הרדיפה והמעכב כנ"ל, ועל-כן אחר נפילת אפיים אומרים קדשה דסידירא, ואז יורדת ונמשכת השפע למטה כידוע בכונות, כי עקר המשכת השפע למטה על-ידי כח המסדר את המחין, שהוא כח המעכב את המחין מרדיפתו, כי לפי רהיטת ורדיפת המחין למעלה להשיג אור האין סוף אם לא היה כח המעכב הנ"ל, היו המחין עולים למעלה והיו יוצאים מכליהם והיו מתבטלים לגמרי, ואז בודאי לא היה שום שפע יורדת למטה מאחר שהיו המחין עולים ולא חוזרים כלל, והיה באמת חס ושלום, נזרב העולם, כי זהו בחינת מיתת המלכים, מחמת שלא היו הכלים יכולים לקבל האור וחזרו האורות, שהם המחין, למעלה לשרשם, אבל על-ידי כח המסדר שנמשך מבחינת הכתר, שעל ידו עקר תקון כל העולמות כנ"ל, על-ידי זה כשהמחין רודפין למעלה, אזי זה הכח המסדר, שהוא כח המעכב, הוא מעכב אותם מרדיפתם ואז מחמת מהירת רדיפת המחין והמעכב מעכב אותם, אזי מכה הרדיפה בהמעכב עד שנעשין על-ידי זה תשעה היכלין דלאו אנון נהורין וכו', שעל ידיהם משיגין אור האין סוף ברצוא ושוב בבחינת מטי ולא מטי כנ"ל. ועל-כן, על-ידי זה ממשיכין ומורידין השפע למטה, כי על-ידי הרדיפה נכללין המחין למעלה בבחינת רצוא, ועל-ידי המעכב הם חוזרין בבחינת שוב ובחזרתם נמשך כל ההשפעות והברכות למטה, כי עקר כל הברכות נמשכין משם מאור האין סוף יתברך שמו, שהוא מחיה את כלם והוא שרש כל הברכות וההשפעות שבעולם ואי אפשר לקבל השפע כי אם על-ידי הכלים שנעשין על-ידי בחינת התשעה היכלין שנעשין על-ידי הרדיפה והמעכב כנ"ל ועל-כן אומרים אז קדשה אחר נפילת אפיים שהוא קדשת וכו' לציון, כי קדש הוא בחינת המחין כידוע, והם שלש קדשות כנגד תלת מחין שנכללין יחד בשעת רדיפה, שעל-ידי זה נעשין תשעה היכלין על-ידי הרדיפה והמעכב, כמבאר שם בהתורה הנ"ל ועל-כן נקראת זאת הקדשה קדשה דסידירא, דסידירא דיקא על שם המסדר והמישב את המחין, שעקר השפע יורדת למטה על-ידי זה דיקא, כי על-ידי זה חוזרין המחין לתוך כליהם וממשיכין שפע ורב טוב לבית ישראל כנ"ל, אמן ואמן:

כי כל שפע וברכה הוא מהשי"ת ממש, מבחי' אור א"ס, שמחיה הכל תמיד, ותוספת השפע

ליקוטי הלכות ח"א דף ר"ג - ר"ט הל' נפילת אפיים הלכה ד' אות י' - כ"ה

ברצונות הוא ע"י הכנת הכלי שהוא מה שמתגבר ומתחזק בכל מה שעובר, והרי אחרי התפילה מתגלה הברכה והשפע, ויש עבודה גדולה להכניסו למציאות המחשבה דיבור ומעשה, למציאות כל מקום שצריך שפע, וזה ענין קדושא דסדרא, שפועל סדר וישוב הדעת שהוא ענין קנין המזחין בישוב הדעת, כח המסדר, שזה שלימות התפילה - הכלים בכל יום לקבל הקדושה ולגלותו, ולזה אומרים קדוש ברוך וימלוך לתוך כל הג' עולמות, ואח"כ אומרים שיר של יום, התגלות השם בתוך השיר שאמרו בית המקדש וכו'.

הַלְכוֹת נְפִילַת אֲפֵיִם הַלְכָה ה נִכְלָלָת בְּהַלְכוֹת נְשִׂיאת כַּפַּיִם הַלְכָה ה